

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási óra 40 fillér.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, november 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Nagy tőzsdevesztések Aradon Arad utjai.
Gotterhalte-botrány a Házban.
Rablóvilág a megyében.
Választások az aradi egyházmegyében.
Nessi Pál katonai bíróság előtt.
Kegyelem, vagy fegyelmi?
Az aradi szerb egyház romlása.
A Dion-Gerault párbaj.
Lopás a liceumban.
Képviselő és főjegyző állérje.
Hegyi Antal és Simáné.
Böhm Adolf sikkasztása.
Három esők.
Katasztrófa egy gyárban.
Társa: A hordócska. Irta: Guy de Maupassant.
**Regény-Csarnok: A róma-párisi expressvo-
nat. Fordította: Ritt Gyula.**

Nagy börzevesztések Aradon.

Arad, november 7

Vihar után, mikor a fergeteg ledöntött egy gyárkéményt, vagy templomtornyot, lassanként előkerülnek a szárnyaszegett verebek is, melyek szintén a zivatar alatt pusztultak el, de amelyeket előbb nem vettek észre a nagy zuhanás miatt.

Aradon kimúlt egy „pénzügyi kapacitás”, magával vitte sirjába a vezetése alatt állott intézet százazreit, s rémület űlte meg a várost, mert piacunk felett vérszjólóan csapkodta szárnyait a halálmadár. Napokon át tartott az izgalom; a bizonytalanság háromakkorának látta a bajt, mint amilyen valóságban volt; s az

általános pánik közepette ugyan ki törődött volna azokkal az apró férgelkkel, melyek kétségbeesetten vívták a haláltusát egyidőben a nagyszabású katasztrófával.

A városban szomorú hírekről tudnak. Társadalmunk több előkelő férfia osztályostársa lett a börtönbe került bankigazgató bűnös szenvedélyének, s most vagyona árán siratja a gyöngeséget, mely a veszedelmes atmoszférának ellentállni nem tudott.

Aradon gazdag aratása volt az utóbbi években a börze esontkezének. A gyászszertartásokat most végzik, csöndben, titokban a rokonok és jóbarátok vérző szívű segédkezése mellett.

Egyesületek, intézmények vannak Aradon, melyek azon dolgoznak hosszú évek óta, hogy szilárdá, rendezetté tegyék a város gazdasági helyzetét. Iparpartolási mozgalmak vannak napirenden, s az illetékes kamarától kötetnyi jelentések vizsik hírét a miniszteriumnak, hogy ez, meg az történik Aradon gazdasági életünk egy jelentős véredénye: az ipar érdekében. Külföldről gyárosokat csalogatunk ide, ezer meg ezer kedvezményrel hizelgünk nekik; deputációba megyünk a kedvükért államsegélyt koldulni, mert így kívánja ezt a kereskedők és a munkásosztály érdeke. Magasabb iskolák, állami hivatalok betelepítése után törjük magunkat, hogy élénkebbé, pezsgőbbé tegyük a város forgalmát. Százezreket készülünk beleépíteni egy vaskolosszuba, mely összekötné vá-

rosunkat a szomszéd Temesmegyével. Építünk gyermekmenházakat, kaszárnyákat, meg az isten a megmondhatója, mit nem, csak hogy jó ágyat vessünk féltékenyen gondozott gazdasági állapotunknak.

S amig mindez zugva, forogva lejátszódik a közélet színterén: lássuk mi történik bizonyos helyeken zárt ajtók mögött.

Szerencsevadászok bujkálnak a városban, akik a munka és takarékoság helyébe belelopják a maguk és embertársaik szívébe a gyors meggazdagodási vágyat. Akik a munkás kérges kezét a szána-lom egy bizonyos nemével fitymálják és alamizsnaosztó kedvben vannak, ha verejtéket látnak a kenyérkereső ember homlokán.

Nekik nem az a vagyon kell, amit dolgoz és nélkülözésekig menő takarékoság árán lehet megszerezni: hanem az a másik, a merészség és játék utján szerzhető, a kockázatok érdekes izgalmi között rejtőző, a könnyű, a légvárakban lakó. Vágyuk nem a krajcár mellé tisztességgel rakott krajcár, hanem a csillogó aranyak halmaza, melynek aláhullását vérben forgó szemekkel várják a meggazdagodás, vagy a megsemmisülés boszorkány-félszékéből.

Amiről eddig fogalmunk sem volt, Aradon évek óta dul a tőzsdeszenevedély.

Az Ipar- és Népbank zilált ügyeinek rendezése körül konstatálták a reperáló doktorok, hogy a bank ügyfelei közül töb-

TÁRCA

A hordócska.

Irta: Guy de Maupassant.
(Franciából.)

Chicot ur, az eprevillei korcsmáros, Magloire anyó udvara előtt állott meg a kis kocsi-jával. Vagy negyven éves, vörös arcú, pocakos, erőteljes fickó volt és rosszindulatu ember hírében állott. A lovát odakötötte a kapu egyik cölöpjéhez s aztán belépett az udvarba. Volt néhány darab földje, közvetlenül a Magloire anyó birtoka mellett, melyet már régóta nézegetett vágyó tekintettel. Tán huszszor is megkísérelte már, hogy ezt birtokot megvehesse, de Magloire anyó makacs módon utasított vissza minden ajánlatot.

— Itt születtem, itt akarok meghalni is! — mondta az öreg mindig.

Most az anyó éppen burgonyát hámozott az ajtaja előtt. Hetvenkét éves lehettem, összehömpörödött, ráncos képű, meggörbült asszony volt, de azért még mindig úgy dolgozott, mint egy fiatal leány. Chicot barátságosan a háttára veregetett és aztán odaült mellé egy zsámolyra.

— No anyókám, hát hogy vagyunk egészség dolgában? Rendben van-e minden?

— Csak megvagyok! Hát kegyelmed, Prosper koma!

— Egy kis szaggatás... Egyébként nem panaszkodhatom!

— No az szép!

Egyebet az anyó nem is szolt. Chicot meg-nézte, hogy miképen végzi munkáját. Az öreg-asszony csomós, görbe ujjai, melyek olyan kemények lettek a dologtól, mint a rák ollója, harapófogó módjára szedték ki a barna gumókat az oldalán levő kosárból. Villámgyorsan keritette körül a másik kezében levő késsel a burgonyát, hosszú száragokban hámozva le róla a héját és ha a krumpli már egészen sárgának tünt föl, beledobta egy vízzel telt csöbörbe, mely ott állott mellette. Három merész tyuk egymásután odahatolt egészen a szoknyája mellé, fölkapott egy-egy darabot a burgonya héjából és aztán a milyen gyorsan csak tudott, elmenekült a zsákmányával. Chicot zavart, habozó, bizonytalan arcot vágott és nyilván volt valami az ajkán, a mit nem igen tudott kimondani. Végre is aztán nekivágott:

— Mondja csak, Magloire anyó...

— Mivel szolgálhatok?

— Még most sem akarja eladni nekem a majorságát?

— Nem. Abból semmi se lehet, megmond-tam már elég gyakran. Ne is szóljon hát többet róla.

— De hát találtam most egy olyan módot, amely mellett mindaketten megtanálhatjuk a magunk számadását!

— És az mi volna?

— Figyeljen csak! Kénd eladja nekem a

majorságát, de azért mégis megtartja. Egyetért-e ezzel?

Az öreg abbahagyta a krumpli hámozást és eleven tekintetű szeméit rászógezte a korcsmárosra.

Az pedig folytatta:

— Pontosabban akarom magamat kifejezni. Minden hónapban elhozok kegyelmednek százötven frankot. Jól értse meg: minden hónapban elhozok ide a kis kocsimon tizenöt darab aranyat! No és egyebekben semmi, de semmi se változik, kénd itt marad lakni és nem is törődik velem, de egy csöppet se. Nem lesz egyéb dolga, mint hogy a pénzt elfogadja. Akarja így?

Derűsen, jó kedvvel nézte az anyót. Az öreg pedig bizalmatlanul tekintett rá és kutatott, hogy a hallottakban vajjon hol lehet a kelepce elrejtve. Aztán megkérdezte:

— Hát hogy én mit kapnék, azt értem. De hát kéndnek mi haszna volna a birtokból?

A korcsmáros azt felelte:

— Azzal ne törődjék! Itt eléldégélhet, a míg az Uristen el nem szólítja. Itt marad a birtokán. Kénd csak a közjegyzőnél adjon nekem egy kis írást, hogy azután a majorság az enyém lesz. Hiszen gyerekei nincsenek, az unokaöccsét meg nem szereti. No, mit szól az ajánlatomhoz? Teljes egész életében megtartja a birtokát és én minden hónapban százötven frankot adok kegyelmednek. Ez tiszta haszon, mi?

ben szokatlanul nagy folyószámla-hitelt vettek igénybe.

A volt vezérigazgató nyitotta meg e tételeket azok számára, kik hinni tudtak mézes-mázos szavaiban, és engedték magukat belésodortatni a feneketlen örvénybe. De bizonyára többen játszottak vele olyanok is, kik a banknál hitelt igénybe nem vettek.

Energia nélkül való, de vagyona szomjas bábok voltak ők egy lelketlen hazardőr kezében, aki miután elsikkasztotta a mások pénzét: igyekezett kompanistákat keresni kedélyének örült zakatolásához. Mint ha csak jól esett volna neki társaságban szenvedni végig a fékevesztett lelki nyugtalanságot.

A bűnre csábító elbukott, s az elcsábítottak fizetgetik csendesen a multság árát.

Emez aktus pedig szomorú, gyászkeretbe illő, levezető csatornája annak a közvagyonnak, mely egy város gazdasági letének alapja; melyért végigcsináljuk a fentebb említett iparpártolást, gyáralapítást, egyletesít, építkezést; mely vagyonnak apadásán, vagy gyarapodásán fordul meg a nemzet jóléte. . . . .

Kárvallott emberek tévedése, mozgalmas idők csapása, végzetes események rombolása nem szoktak elmúlni anélkül, hogy hatásukban nyomokat ne hagynának maguk után.

A mi agyonsikkasztott és panamázott üzleti életünkön is ott hagyhatná jótékony nyomait ez a szomorú katasztrófa. És bizony ránk férne egy kis tanulság a történetek után; annak az elaszott régi üzleti elvnek a tanulsága, hogy a boldogulás gyepője nem annak a kezében van letéve, aki sokat kockáztat merészen: hanem, aki sokat dolgozik becsületesen.

Itt volna már az ideje, hogy ne mindig Aradon tomboljon a szenvedélyek vihára; s ne mindig itt hulljanak alá a templomtornyok és a szárnyaszegett veretek.

* *

Arad utjai.

(Vita a közigazgatási-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

A pécskai- és simándi-utaknak új burkolattal való ellátásáról ma a város közigazgatási-bizottsága tárgyalta, a közlekedési bizottság javaslata alapján. Ez a bizottság tudvalevőleg a kissebesi gránit kőbánya-részvénytársaság ajánlatát javasolta elfogadásra, mely az utakat felerészben gránit-, felerészben bazalt háromnegyedes kockakövekkel burkolná.

Ez a kövezet ugyanolyan lesz, mint amilyen volt a főter ut-kövezete az aszfalozás előtt. Tekintve azt, mindkét ut nagyforgalmu és különösen teherszállításra használt ut, ez a burkolati anyag sokkal olcsóbbnak, tartósabbnak, tehát célszerűbbnek látszik, mint akár az aszfalt, akár a keramit. A közigazgatási-bizottság hozzá is járult a kockakövekkel való burkoláshoz és a kissebesi bányára, mint legolcsóbb pályázó ajának elfogadásához, előbb azonban vitatkozás folyt az ülésen a burkolat készitési módjáról:

Müle Lajos dr. ugyanis azt tartotta, hogy nem sokáig lesz jó az az ut, amelyen a kockaköveket nem szilárd alapra, hanem homokba fektetik. Emlékezetbe hozza a főter régi kövezetének rosszát, amely ellen éveken át annyi volt a panasz. A kockakő a homokba besüppedt, gödrös volt az ut, olyan hogy a hintókra végzetes volt azon végighaladni. Szilárd alapozás nélkül a drága pénzen készített ut két év alatt tönkre fog menni.

Urbán Iván főispán elosztatja a felszólaló aggályait. Eltekintve attól, hogy bármilyen szilárd alap készitése az egész költség harmadrészeivel megdrágítaná az utkészitést, felesleges is az alapozás. Ugy a pécskai, mint a simándi-utak évek óta kövezett, megülepedett utak, azok hamarosan nem fognak süppedni, hiszen még a terméskőből készült burkolat is kifogástalan minden javítás nélkül két-három évig. Azonkívül a készitendő ut jókarban tartásáról huszonhat évig gondoskodik a vállalkozó.

Steinhardt Mór dr. szerint is jónak kell lennie a készitendő kövezetnek, különben a vállalkozó bányatársulat nem kötelezte volna magát arra, hogy míg a többi ajánlattevők 30

fillért kértek a fenntartásért, addig ez ugyan-ezen munkát 16 fillérért végezze.

Varjassy Lajos más oldalról is biztosított-nak látja az ut jóságát. A vállalkozó ugyanis 26 évig köteles jókarban tartani az utat; a közlekedési bizottság pedig félévenként, mielőtt a vállalkozó a javításokért fizetését megkapná, megvizsgálja az utat csak ennek épségben léte esetén fizetik ki a fenntartási bért.

Mindezek az indokolások így papíron helyesnek látszanak. A valóságban azonban másként áll a dolog. Itt a példa rá: az, új aszfalt utak. Ezek fenntartásáról is hasonlóképen gondoskodva van, mégis azt látjuk, hogy ezek a pár év előtt készült burkolatok olyan gyatra állapotban vannak, olyan süppedések, vályuk vannak rajtuk, hogy nem ráznak kevésbé, mint a kövezett utak. Ebben a tekintetben a redőrséget is figyelmeztetjük valamire. A főteren három ut vonul végig: két aszfalt s egy keramit ut. Ezek közül a középsőt szánták a teherforgalomra. Mégis napról-napra azt látni, hogy a legnehezebb teherkocsik járnak az aszfalt utakon, a ruganyos kocsik pedig a keramit utra szorulnak, miután az immár körülbelül jobb, mint az aszfalt. Ez vitás állapot, amelyen a rendőrség segíthet azáltal, hogy a teherkocsik közlekedését szigorúan ellenőrzi s azokat a keramit-utra kényszeríti.

A pécskai és simándi-utak kövezésére vonatkozólag megjegyezzük még, hogy ennek költségei a kétszáz ezer koronát számítás ellenére nemcsak túl nem haladják, de el sem érik. A két utvonalat ugyanis felmérte az államépítészeti hivatal is s ez úgy találta, hogy a város mérnöki hivatala néhány ezer négyszögméterrel többnek mérte meg az utvonalat, mint a mennyi a valóságban.

Az ülésen Urbán Iván főispán elnöklése alatt jelen voltak: Varjassy Lajos h polgármester, Kádas Kálmán főjegyző, Bing Vilmos, Müller Károly, dr. Mülek Lajos, Péterffy Antal, Szalay Antal, dr. Steinhardt Mór, Hegedüs László, Robitsek Ágost, dr. Marschall Lajos, a szakelőadók közül: Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő, Reicher Károly főügyész, dr. Posgay Lajos főorvos, dr. Meszlényi Antal kir. ügyész, Csiky Károly árvaszéki elnök, Keller Izsó főmérnök, Embey Iván h. pénzügyigazgató.

Az öreg meg volt lepve, nyugtalan is volt és ingadozott, hogy mit határozzon. Azt felelte: — Nem mondám, hogy nem. De előbb gondolkodnom kell a dologon. Tán jönne el a jövő héten megint. Majd akkor megmondom a választomat.

Chicot koma erre elment és úgy örült, mint egy király, aki egy második királyságot hódított meg. Az öreg Magloire pedig elgondolkozva maradt vissza. Következő éjjel aludni se tudott és aztán négy napon át valóságos lázban volt a határozatlanság miatt. Olyasmit sejtett ugyan, hogy a korcsmáros ajánlatában valami nincsen rendjén, de a gondolat, hogy százötven frankot kapjon havonként, gyönyörű pénzt, a mely csengve hullana kötényébe, mintha csak az égből hullana az ölébe, emésztő vágygyal töltötte el. Főlkeresett egy közjegyzőt és előadta neki az ügyét, a közjegyző pedig azt tanácsolta neki, hogy fogadja el a Chicot ajánlatát, de kérjen százötven frank helyét kétszázát, mert a birtoka legalább is hatvanezer frankot ér meg.

— Ha ön még tizenöt esztendőig él, — mondta a közjegyző. — akkor Chicot illetékeppen is csak harminchatezer frankot fizet a birtokért.

Az öreget megreemtette a gondolat, hogy hónaponként kétszáz frankot kapjon a kezeihez. De még mindig bizalmatlan volt, ezernyi előre nem látható bonyodalomtól, rejtett kelepécőtől tartott, nem tudott határozni és estig egyre újabb kérdéseket adott föl magának. Végre is aztán meghagyta, hogy csinálják meg az

adásvételi szerződést és olyan izgatottan ment haza, mintha négy korsó új almabort ivott volna meg.

Mikor Chicot eljött a válaszáért, az öreg sokáig kérette magát, úgy tett, mintha a dologhoz egy csöpp kedve sem lett volna, de bensőleg aggódott, hogy a korcsmáros nem lesz hajlandó megadni a kétszáz frankot. Végre, mikor a korcsmáros már nagyon nógatta, az anyó előadta, hogy mi a kívánsága.

Erre a korcsmáros fölugrott és kijelentette, hogy inkább lemond az egész dologról.

Ekkor az anyó, hogy megpuhítsa a korcsmárost, arról kezdett neki diskurálni, hogy mennyi ideig élhet még el.

— Ugy sem huzzom tovább, mint legfőlebb öt-hat esztendőig. A hetvenharmadik évet járom s a lábaim bizony már nem a legjobbak. A multkor is azt hittem, hogy itt a végem. Ugy éreztem magamat, mintha belül egész üres volnék. És hát ágyába kerültem. De Chicot nem győzette meg magát valami könnyedén.

— Nono öreg, kegyelmed erős, mint a templom tornya, kegyelmed legalább százötven esztendő koráig élél. Vigyázzon csak, még az én temetésem is ott lesz.

Az egész nap efféle szóbeszéddel telt el. És mivelhogy az öreg sehogy sem akart engedni, a korcsmáros végtére is hajlandónak nyilatkozott, hogy megadja a kétszáz frankot. Másnap aláírták a szerződést. És az öreg Magloire még azt is kikötötte, hogy Chicot tíz korsó almabort tartozik neki adni.

Három év telt el. A jó asszony pompásan tartotta magát. Ugy látszott, mintha egy nappal sem öregedett volna meg és Chicot el volt telve kétségbeeséssel. Ugy tetszett neki, mintha már fél száz év óta fizetné a járadékot, mintha meg volna csalva, be volna csapva, tönkre volna téve. Időről-időre meg-meglátogatta a parasztasszonyt, mint ahogy az ember, teszem júliusban kimegy a földjére, meg-nézendő: érik-e már a kalász? lehet-e már aratni? Az öreg asszony mindig olyan kártevő tekintettel fogadta, mintha szerencsét kívánna magának ahhoz, hogy a korcsmárost imeo, így kijátszhatja. Chicot pedig mindig gyorsan fölkapott megint a kis kocsiára és káromkodott:

— Hát sokáig nem fog e még megdögleni, vén rongy?

Nem tudta, mitévő legyen. Ha meglátta az öreget, szerette volna megfojtani. Gyűlölte az anyót, a vad és bamba gyűlöletével egy parasztnak, aki meglopoltnak érzi magát. Aztán kibuvót keresett.

Egy nap megint meglátogatta az öreget és ismét olyatén mód dörzsölgette a kezeit, mint amikor először iparkodott anyót rábeszélni a szerződésre. Mikor már néhány percig elbeszélgettek, a korcsmáros azt kérdezte:

— Hát aztán anyó, mondja csak, miért nem jön el sohasem hozzám enni, mikor benéz Eprevillebe? Már pletykálnak is erről. Azt híresztelgetik, hogy összevesztünk és ez boszant. Hiszen tudja, hogy nálam nem kell fizetnie,

Gotterhalte-botrány a Házban.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 7.

Már jóval az ülés előtt élénk és mozgalmas volt a folyosó. Kisebb-nagyobb csoportokban a Nessi Pálnak a kolozsvári Gotterhalte ellenes tüntetésből származó becsületbírósi ügyét tárgyalták: a függetlenségi pártiak nagy hévvel, szenvedélylyel, de még a szabadelvűpártban is az volt a nézet, hogy itt a törvényhozó mentelmi ügyén sérelem esett. Kivétel nélkül pedig mindenki koncedálta, hogy az időpontot ily kellemetlen incidensekre nem jól válogatták meg katonáék.

Apponyi Albert gróf elnök jelentést is tett az ügyről a Háznak Nessi Pál kívánságára, a ki a katonai becsületügyi eljárásban mentelmi jogának megsértését látja.

Rövid vita után úgy határoztak, hogy a bizottság a jövő péntekig tegyen jelentést a Háznak.

Ezután folytatták az indemnitati vitát, melynek mai első szónoka Lengyel Zoltán kiváló obstrukciós szónoknak bizonyult.

A folyosón erősen faggatták a negyvennyolcasokat: komoly-e az obstrukció? No hát az ifjabbaknak ez titkos és nyílt kívánsága és nem lehetetlen, hogy komoly obstrukció lesz az indemnitásból.

A karzaton élénk feltűnést keltett Bourbon hercegnek, a párbajellenes mozgalom agitátorának a megjelenése. Egész sereg vette őt körül és tájékoztatta őt a magyar viszonyokról. Különösen a néppártiak érdeklődtek ma iránta.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor megnyitván az ülést, be-terjeszti a jelentéseket és a késedelmes megnyitást azzal indokolja, hogy a csongrádi bírói bizottság most tartotta ülését. Jelenti, hogy a Ház több tagja panaszt tett a léghuzam miatt. Miután az eddigi intézkedések ezen nem segítettek, kéri a Házat, engedje meg, hogy Fayer László főmérnök a mai ülésen jelen lehessen. (Helyeslés.)

(Becsületbírósi ügy Nessi ellen.)

Elnök jelenti, hogy Nessi Pál képviselő arról értesítette, hogy a budapesti I. honvéd

kerületi parancsnokság megidézte őt, mert a kolozsvári Mátyás-szobor leleplezési ünnepélyen követett magatartása miatt becsületbírósi eljárást indítanak ellene. (Zajos felkiáltások a szélbalon: Gyalázat! Szemtelenység! Katonai terrorizmus!) Miután Nessi mentelmi jogának megsértését látja ebben, kéri az ügyet a mentelmi bizottsághoz utasítani. A házszabályok értelmében a Ház az ügyet vita nélkül adja ki a mentelmi bizottságnak. (Zaj a szélbalon.)

Olay Lajos: T. Ház! A házszabályok ily esetekben a záros határidő alatt való elintézését is megengedik. Miután itt egy rendkívüli jelenségről van szó, miután arról kell újból meggyőződnünk, hogy a katonaság állam ez államban és lehetetlenné akarja tenni még egy képviselő működését is . . .

Felkiáltások: Terrorizálnak!

Olay: . . . és azt, hogy katona ember képviselő legyen, azt indítványozza, hogy a mentelmi bizottság még ma üljön össze és már holnap jelentést tegyen. A katonaságnak nem szabad a nemzet szuverenitását megsérteni, már pedig itt az történt, mert Nessi a képviselőház küldöttségének tagja volt. (Nagy zaj a szélbalon.) Ezt a sértést a nemzet nem tűrheti, ismétli, hogy sürgősen tegyenek jelentést.

Elnök: Az ügy tanulmányozása miatt kéri, hogy a mentelmi bizottság jövő péntekig tessen jelentést. (Élénk helyeslés.) Annál is inkább, mert egy oldalon sem akarják elődázni az ügyet.

Olay sokalja a terminust.

Percel Dezső, a mentelmi bizottság elnöke elismeri az ügy fontosságát, de technikai okokból kéri a pénteki terminust. (Élénk helyeslés.)

Olay elfogadja a határidőt a méltányosság-nál fogva.

Következett a napirend.

(Az indemnitás)

Lengyel Zoltán: Nem tűrhetik a kormány lanyhaságát a gazdasági ügyekben. Élénk ellenállást fognak kifejteni. A Budapesti napló azzal fenyegette meg az ellenzéket, hogy ha obstruálnak, úgy el lehetnek készülve egy téli választásra. Ők nem ijednek meg a téli választástól, sem a kormánytól, sem Vésztől, mert ha Vészinek is hívják, tudják róla, hogy nem veszedelmes. Felhozza, hogy odaát senkisé dolgozik, csak a miniszterelnök. Fregolihoz hasonlítja, akinek programján csak a szó áll: Fregzli! A kormánypárt programján is egy szó áll: Széll Kálmán (Gulyos közbeszólások jobb-

ról.) Azért mondja ezt, mert a tulajdon tagjai nem csinálnak semmit, pedig ép úgy felveszik a fizetést, mint ők, sőt még a részvénytársaságok tantiémjeit is. (Derűtség jobbról.)

Vészi: Én önnek ajándékozom a tantiémjeimet! (Élénk derűtség.)

Lengyel Zoltán az önálló vámterület felállítását sürgeti és a javaslatot nem fogadja el. Szólt még a hadseregről és a most benyújtott ujoncjavaslatokról, a melyek ellen ő és pártja elszántan fog harcolni. Annyira ellenkező álláspontot vall a mi hadseregünk szellemével, hogy sok társával egyetemlegesen lemondott a katonaságnál viselt tisztí állásáról. A katonai becsületbírósi ítéletét egyáltalán nem ismeri el kompetensnek, sőt nagyra becsüli azokat, a kiket a becsületbírósi elítelt.

Apponyi elnök kijelenti, hogy nem tartja megengedhetőnek egy testület tekintélyének ilyen alászállítását. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Mindenki tudja, hogy a katonai becsületbírósi ítéletének a polgári életre nincsen kihatása.

Lengyel Zoltán: A hadsereg uralkodik az uralkodo felett, nem a nép nemzetiségi dicsőségének emelésére szolgál, hanem kizsákmányolja a népet és kiszipolyozza.

Öt perc szünet után

Lengyel Zoltán így fejezte be szavait: Ha magyar udvartartás volna s a király itt élne köztünk, szívesen megadnánk a civillista emelését s ha kellene, lemondanánk erre a célra napidijainkról is. (Eljenzés.) A kormánynak nem szavaz meg semmit.

Elnök bejelenti Lovászi Márton mentelmi jogának megsértését, mert őt mint népfelkelő tisztet megbüntették. Az ügyet kiadták a mentelmi bizottságnak.

Thaly Kálmán és Batthyány Tivadar személyes kérdésben visszautasítják Rakovszky-nak több tegnapi, gyanúsító kijelentését.

Az indemnitás vitáját holnap folytatják.

A csongrádi választás megvizsgálására kiküldött bizottság ma délelőtt 9 órakor Apponyi Albert gróf elnöklete alatt tartott ülésében folytatta a csongrádi kerületben megejtett helyszíni vizsgálat eredményének megtartását. Ugron János előadó összegezve a kiküldött parlamenti vizsgáló-bizottság jelentését, azt indítványozta, hogy a bizottság a kerület képviselő-küldési jogának felfüggesztésétől tekintsen el, mivel pénzbeli vesztegetés nem történt és az előfordult etetés-ítatás nem olyan mérvű, hogy abból a kerület választói erkölcsi érzékének meglazulására lehetne következtetni, ami a képviselő-küldési jog felfüggesztését egyedül indokolná. Münnich Aurél pótvizsgálat elrendel-

mert hát egy ebéd nem a világ. Ha tehát egyszer kedve lesz, csak jöjjön el tüstént, nagyon fogok örülni!

Az öreg Magloire nem sokáig kérette magát s a mikor másnap a béresével, Celesztinnel talyigán behajtatott a vásárra, habozás nélkül bekötötte lovát Chicot koma istállójába és kérte az ígért ebédet. A korcsmáros szinte sugárzott az örömtől. Ugy bánt az öreggel, mint valami uriaszonnyal és a mi jó volt a konyháján, azt mind föltálalta. De az öreg csak keveset evett, mivelhogy gyermekkor óta szigorú egyszerűséghez szokott és nem élt egyébből, mint egy kis levesből, meg egy darabka vajjas kenyérből. Chicot csalódottan kinálgatta. Az öreg nem is ivott és a kávé is megköszönte.

A korcsmáros megkérdezte:

— De egy pohárral csak megiszik?

— No azt már inkább, — mondta az anyó — annak nem vagyok ellene!

Erre végigharsogott a Chicot hangja a korcsmán:

— Rosalie, hozzál csak a legjobbiból, a legeslegjobbikból, a három csillagosból!

És a leány megjelent egy nagy palackkal, melyet papirosból való szőlőlevél díszített. A korcsmáros két kis pohárral töltött.

— No, anyó, kóstolja meg! Ez ám aztán a jó!

A jó asszony pedig egész lassan és kis kortyokban kezdett inni, hogy az élvezet tovább tartson. Mikor fenéki kiürítette a poharat, azt mondta:

— Még kell hagyni, hogy ez igazán jó!

Még ki sem mondta az utolsó szót és Chicot már egy második pohárral is töltött. Az anyó azt akarta mondani, hogy köszöni, de nem kér többet, hanem már későn volt és a másodikat is megitta hát, lassan, miként az elsőt.

A korcsmáros kínálta, hogy egy harmadikkal is igyék. Az anyó elutasította, de Chicot nógatta:

— Hiszen olyan szelid ez, mint a tej! Én tíz-tizenkét pohárral is beszedelek, mégsem érzek semmitse. Ugy megy le az ember géjéig, mint a cukor. Az ember úgy érzi, mintha ez az ital a nyelvén mindjárt el is illanna, mert sem a gyomra, sem a feje nem érzi meg. Az egészségre nézve nincs hasznosabb dolog!

Az anyó, mivelhogy az ital csakugyan nagyon ízlett neki, ivott hát még valamiképp, de csak egy fél pohárnyit. Ekkor Chicot, akin erőt vett a nagylelkűség, felkiáltott:

— Ha akarja, adok kegyelmednek ajándékba egy hordócskával ebből a pálinkából. Meg akarom mutatni, hogy jó barátok vagyunk!

Az öreg nem felelt tagadólag és kissé becsipetten indult haza. Másnap a korcsmáros megjelent Magloire anyónál és vasabroncos, kicsi hordót emelt le a kocsijáról. Az öregnek rögtön meg kellett izlelnie a hordócska tartalmát, hogy meggyőződjék róla, hogy ugyanaz a finom pálinka, melyet tegnap ivott s a mikor megint megittak három-három pohárral, a korcsmáros azt mondta bucsuzól:

— Ha pedig a hordócska üres lesz, van ám ebből még több is. Ne röstelkedjék. Egy hordócska pálinka nálam nem nagy sor. Mentül előbb elfogy, annál inkább örülök.

De négy nap múltán megint ott volt. Az öreg az ajtaja előtt ült és kenyeret szeletelt, levesbe valónak. A korcsmáros egészen oda lépett hozzá és úgy állt vele szembe, hogy megérezhesse az öregnek a lehaletét. Orrát megütötte az alkohol szaga és arca derűs lett.

— Kaphatnék egy pohárral? — kérdezte kis idő múltán.

Aztán vagy kétszer-háromszor koccintottak. Nemsekára az a hír terjedt el a tájon, hogy Magloire anyó egymagában le szokta inni magát úgy, hogy haza kellett vinni.

Chicot már meg se látogatta és ha a parasztasszonyról beszéltek neki, szomorú arccal mondta:

— Nem borzasztó-e, hogy valaki vénségére szokják olyasmíhez? Ha az ember már olyan vén, segíteni se lehet a dolog ellen. Az öregnek még rossz vége lesz!

És hát csakugyan: rossz vége lett is. A következő télen, karácsony táján meghalt, mikor egyszer, tökrészezen, fekve maradt a hóban. Chicot koma örökölte a birtokot és azt mondta.

— A bolond! Ha nem mérgezte volna meg magát, a birtok még tíz évig az övé lehetett volna!

sét javasolta. Ezzel szemben *Ugron* János utalt arra, hogy a pótvizsgálatnak további eredménye nem lehetne, mivel a vizsgálat során minden lényeges kérdésre teljes világosságot derítettek. *Bánhidy* Béla és *Boda* Vilmos a kerület képviselőküldési jogának felfüggesztése mellett nyilatkozott, *Angyal* József, *Szentiványi* Arpád, *Ivánka* Oszkár, *Horváth* Arthur báró és *Abaffy* Ödön az előadó javaslata mellett foglaltak állást, mire a bizottság *Münnich* Aurélnak pótvizsgálat elrendelését célzó indítványát mellőzte, majd hét szavazattal kettő ellenében kimondotta, hogy a csongrádi kerület képviselőküldési jogának felfüggesztését indokoltnak nem látja.

A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor *Perczel* Dezső elnöklete alatt megválasztotta a legutóbb beterjesztett közigazgatási törvényjavaslatok előadóit. A kívándorlás szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadója *Kristóffy* József, az utlevél-ügyről szóló törvényjavaslat előadója *Lator* Sándor, a külföldieknek az ország területén való lakhatásáról szóló javaslat előadója *Nyegre* László, a határrendésről szóló javaslat előadója *Hammersberg* László, a három új csendőrkörület felállításáról szóló javaslat előadója *Török* Bertalan lett. A *Modzibródse* telep csatolása tárgyában, továbbá *Nagy-Bodok* község erdőterületének csatolása tárgyában beadott belügyminiszteri jelentéseket *Fischer* Sándor fogja referálni. A bizottság, amennyiben a pénzügyi bizottság addig a belügyi tárcát letárgyalja, csütörtökön, 18-án, ellenkező esetben november 18-án kezdi meg tárgyalásait.

Rablóvilág a megyében.

(Csendőrség szaporítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Ha a középkorban élünk, elfogadnók talán, hogy Arad megyében a közbiztonsági állapotok kielégítőek. De még az ököljog korában is furesának tűnt volna fel az a rablóvilág, melylyel Arad megye a legsötétebb Afrikán is túl tesz. Annyi rablás, lopás, főleg gyilkosság és súlyos testisértés követi egymást a megyében, hogy a mostani csendőrlétszám ugyszólván tehetetlen ez állapotokkal szemben.

A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén mutatták be azt a ragyogó kaleidoszkopot, melynek láttára borzadály futja végig az embert.

A legérdekesebb pedig ebben a dologban, hogy ez állapotokkal szemben a megye vezetősége szintoly tehetetlen, mint a csendőrség, mert mindkettő intézkedéseit gátolja — a törvény.

Arad megyében majd minden román embernek van puskája, ha ez nincs, akkor biztosan van revolvère, igen sokszor mindkettő. Ezt a fegyvertartási jogot a törvény adta meg, s képzhetők, hogy mennyi gázságot, jogtalanságot követnek el ilyenformán a törvény védelme alatt.

Boros Iván tb. főjegyző olvasta fel a borosjenői és radnai járási főszolgabírák kérvényeit. Ezekben a kérvényekben előadják a főbírák, hogy a közbiztonsági állapotok oly gyenge lábon állanak, hogy az erőszakosságok meggátolása végett szigorú intézkedésekre volna szükség.

Az aradi csendőrszárnyparancsnokság megkereste a borosjenői főszolgabírót, hogy nemcsak a büntetett előéletű, rovott multu egyénektől koboztassa el a fegyvereket, hanem azoktól is, akik köztudomás szerint veszélyesek és gyanusak.

Ezt a kérelmet azonban nem lehet teljesíteni, mert a törvény csak azoktól engedi meg

az elkobzást, akik megváltak büntetve, vagy bűnvádi eljárás alatt állanak.

Van Bokszegeen egy közveszélyes ember, *Balta* Szimeon, aki több gyilkossági ügyben szerepelt már, de mindig felmentették bizonyítékok híján. Ettől az embertől elkobozták a fegyvert, de az meglebbezte ezt a belügyminiszterhez a miniszter visszaadta a fegyvert. *Balta* Szimeon, aki nem intelligens ember, csak azt magyarázhatta ki belőle, hogy a fegyverét használhatja úgy, a hogy akarja.

Egy ízben a radnai járásban a gyanus alakoktól elszedték a fegyvereket. A közbiztonság azonnal javult. Nem történt annyi gyilkosság, vadorzás, mint annakelőtte, mikor szervezett vadorzó-társaságok járták be az erdőket s a gyilkosság mindennapi dolog volt. De az illetők felebbeztek, visszakapták a fegyvereket s most újra vígan vannak a vadorzók, s a törvényszék vádlottjainak nagyobb része megint a radnai járásból kerül ki.

A borosjenői és radnai főszolgabírákon kívül intézkedéseket sürgetett egy kérvényében *Solymossy* Lajos báró is.

A kérvény szerint *Gurba* községben éjjelnappal vágják az erdőt, szabadon legeltetnek, s nem félnék senkitől, mert el vannak látva fegyverekkel. Akárhányszor megtörténik, hogy az ilyen rablók rálőnek a csőszökre.

Urbán Iván főispán konstatálja, hogy folyton jönnek jelentések, hogy a megyében a legszomorubb közbiztonsági viszonyok uralkodnak. Szerinte csak az vezetne célhoz, ha a törvényhozás korlátozná a fegyvervételi- és fegyvereladási jogot. Az alispán hiába tesz intézkedéseket. Nemrég megtörtént, hogy egy községben a kocsiuton haladó kocsirol belöttek egy ház ablakán, s egy asszonyt megölték. Egyik főszolgabíró hivatalos helyiségéből éjjel kocsira raktak és elvitték a tolvajok egy olyan *Wertheim-szekerényt*, a melyet négy ember nem tudott felemelni.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész indítványozza, hogy intézzen a közigazgatási bizottság feliratot a miniszterhez, hogy tanulmányozzák ezt a kérdést olyan irányban, hogy a fegyvereket el lehessen kobozni.

Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán megjegyzi, hogy nemrég terjesztett föl kérelmet a miniszterhez, melyben csendőrsöt kért *Morodára*, az apátii órs állandósítását, és azt kérte, hogy *Borosjenőn* lovascsendőrök is legyenek.

Solymossy Lajos báró azt kívánja, hogy *Borosjenőn* legkevesebb öt lovas és négy gyalogos csendőr legyen, ezekből egy ambuláns ki- rendeltség mehetne a rosszabbirü községekbe tisztogatni. Hivatkozik *Apátira*, ahol ezelőtt rettenetes állapotok uralkodtak, de mióta ott egy ideiglenes csendőrkirendeltség működik, azóta nem fordult elő gyilkosság.

Dálnoki alispán felhatalmazást kér, hogy a fegyverbírhatalmi szabályrendelet módosítása iránt tehessen a belügyminiszterhez javaslatot, mert csak így lehet segíteni az állapotokon.

Általános helyeslés fogadta az alispán kérelmét.

Takácsy Sándor dr. kéri, hogy a felterjesztésben kérjenek a többi siksági részekre, a is lovascsendőröket.

A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

TÁVIRATOK.

Macedónia okkupálása.

Frankfurt, november 7. A „Frankfurter Zeitung” egy berlini távirata jelenti, hogy Ausztria-Magyarországnak már hosszú idő óta meg van a titkos megbízatása, hogy Macedó-

niát okkupálja, ha ottan komoly zavarok támadnak. A megbízatást a nagyhatalmak közös megegyezése adta.

A délamerikai zavarok.

New-York, november 7. Egy willemstadi távirat megcáfolja a venezuelai kormány az azt a jelentését, hogy a kormány csapatai nagy győzelmet arattak a felkelőkön. A carracasi lelkesek állítólag vonakodtak meghuzatni a harangokat *Matos* tábornok állítólagos vereségének öröme. Végre a rendőrség kényszerítette erre. A felkelők csak visszavonultak *San Matheoból* *Cua* felé, a mely város a los tequesi utat dominálja, a melyen most 200 felkelő a kormány csapatait támadja, a melyek *Castrot* védik. Egy másik willemstadi távirat azt jelenti, hogy a német vasutnak három hidját *Los Teques* mellett levegőbe röpítették.

Választások

az aradi egyházmegyében.

(A kongresszusi tagok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az aradi gör. kel. román egyházmegyében tegnap választották meg a kongresszus egyházi tagjait, számszerint tizet, kikhez majd még az ezután megválasztandó husz világi tag járul. Előbbieket a lelkészek választják és pedig két-két esperesség egy tagot, a világiak választásában pedig minden huszonegy évét betöltött, tisztességes életű férfi résztvesz. Minden esperesi kerületből egy-egy világi tagot küldenek a kongresszusba. E választásokat három évenként ejtik meg.

A választásokban, mint már tegnap jeleztük, *Hamsea* Ágoston és *Mangra* Vazul pártívei állanak egymással szemközt, s ama helyeken, honnan a lefolyt választási küzdelem eredményéről értesülést vettünk, a *Hamsea-párt* jelöltje győzött.

Mint már megirtuk, az aradi—m.—radnai kerületekben *Beles* Vazul aradi esperest választották meg nagy szótöbbséggel *Papp* Ignác püspöki helynökkel szemben.

A *lippa-vingai* kerületekben egyhangulag *Hamsea* Ágoston arkimandritát választották meg. Jellemző, hogy három év alatt, a legutóbbi választások óta hogy fordult a választók rokonszenve. Három év előtt csupán egy szótöbbséget kapott *Hamsea*, míg most ellenjelöltet sem tudtak ellene állítani, bár mindent megkíséreltek.

A borosjenői világi kerületekben *Pankota* község volt a választás színhelye. A *Hamsea-párti* *Gurban* Konstantin borosjenői esperes tizenöle szavazatot kapott, míg a *Mangra-párti* *Popovics* György világi esperes tizenegyet. Így *Gurban* lett a győztes.

Jövő vasárnap ejtik meg a világi tagok választását. Az aradi kerületben a *Hamsea-párt* *Ghebeles* Lázár dr. pécskai ügyvédet, *Mangráék* pedig *Petrovics* Aurélt, a „*Nadlakána*” nagylaki bank igazgatóját jelölték.

A m.—radnai kerületben a *Hamsea-párt* *Beles* János aradi közjegyzőt, a *Mangra-párt* *Suciu* János dr. aradi ügyvédet jelölte.

Mind a két kerületben kemény harc lesz, de legerősebb küzdelem készül a világi esperességben. Itt az eddigi jelölt, *Russu-Siranu* János, a *Tribina* Poporului szerkesztőjével szemben a tegnap *Pankotán* tartott papi értekezleten elhatározták, hogy *Mera* János dr. orvost jelölik.

Nessi Pál katonai bíróság előtt.

(A Gotterhalte miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az esztendő minden napjára esik katonai botrány. Tegnap, ha nem is példátlan, de mindenesetre nagy baklövést követett el a budapesti első honvédkerületi parancsnokság. Tegnap délelőtt ugyanis egy honvédszázados jelent meg Nessi Pál dr. országgyűlési képviselőnek a lakásán és a parancsnokságtól iratot nyújtott át neki, melyben értesítik, hogy *becsületbíróság elé kerül*, mert Kolozsvárott, a Mátyás-szobor leleplezése alkalmával a *Gotterhalte ellen tüntetett*.

Az ügy, mely ma a képviselőházat is élénken foglalkoztatta, általános megbotránkozást kelt. Erthetetlen a katonai körök példátlan rövidlátósága, sőt vaksága, hogy éppen most, midőn az egész ország fel van izgatva a katonai törvényjavaslatok miatt, most okoznak célzatos vakmerőséggel egy olyan sérelmet, mely a tévovázó obstrukciót biztos mederbe tereli.

A kerületi parancsnokság értesítése szó szerint a következő:

Értesitem a hadnagy urat, miként a hadnagy ur ellen azon vád miatt — hogy „midőn a Mátyás király szobrának Kolozsvárt történt leleplezési ünnepélyéhez ő császári és apostoli Királyi Felsője képviselőben a folyó évi október hó 11. én Kolozsvárt megérkezett ő cs. és kir. Felsője József Agost főherceg ur fogadtatásához a kolozsvári pályaúdvarrá kirendelt honvédeknek, a magyar királyi honvéd gyalogság számára érvényben levő „Gyakorlati Szabályzat“ 65. pontjának második bekezdésében foglalt rendelkezéshez képest a néphimnuszot játszotta, egy tömeg ember élén azokkal együtt a néphimnusz ellen zajosan tüntetett s midőn az eként megzavart rend fentartása céljából közbelépett rendőrség a zajongó tömeget szétszórni akarta, aközben a zajongó tömeg között egy rendőrközeg által tettelegesen bántalmaztatott“ — a mai napon hason szám alatt kelt rendelettemmel a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelem s ennek fogantatása céljából a m. kir. 79. honvéd gyalogdandár becsületügyi választmányát biztam meg.

Bihar, altábornagy s. k.,
kerületi parancsnok.

Tekintetes

Nessi Pál

szolgálaton kívüli viszonybeli m. kir. honvédhadnagy urnak.

Budapest.

A függetlenségi és 48-as párt ma Thaly Kálmán elnöklésével ülést tartott, melyen a Nessi Pál ügyében leendő állásfoglalást tárgyalták, Olay Lajos előadása alapján.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Liliom Klári, népszínmű. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: A csókon szerzett vőlegény, bohózat. Este: Liliom Klári, népszínmű. (Páros bérlet.)

* **Casanova.** Barna Izsó operettjének szereposztása már megtörtént. A címszerepet B. Szabó József játssza, ki e nehéz, de hálás szerep nagy ambícióval készül. A hármass nő szerep a Népszínházban egy kézben volt. Nálunk minden felvonás nőszerepe más-más énekesnőnek lett kiosztva, úgy, amint az eredetileg a szöveg szerint meg is kívántatik. A három női szereplő Rózsa Lili, Karácsonyi Mariska és Répássy Guszt. Mindegyik szerep az énekesnő egyéniségének megfelelő.

* **Liliom Klári.** A szombati premierre a népszínmű szerzője is dalköltője, Dóczy József átrándul hozzánk Temesvárról, ahol mint pénzügyi titkár, a fináncügyekkel foglalkozkodik hivatásszerűen. Gyönyörű dalai ma már közkinccset képeznek, színtében az országban éneklők, dalolják. A néptől vette Dóczy a motívumokat és a nép visszafogadta azokat — maga se tudja, népdal, amely magától terem, vagy zene-költő írta-e azokat. Ez Dóczy népdalainak jellemző sajátossága és erről lesz alkalma meggyőződni a hoinapi premier közönségének.

* **Dráma a tenger fenekén.** Az ember tragédiája után ez az érdekfeszítő darab nagy és költséges kiállításban kerül e hó 15. én előadásra. A remek díszleteket Végh István színházi díszlet festő készítette. A díszletekről az igazgatóság tájékoztató füzetecskét ad ki, mely a napokban már megjelenik. A füzetet Végh írta és abban a darab méltatásán kívül az egyes nagyszabású díszletet ismerteti.

* **Révai Kalendárium 1903.** A könyvvásárló közönség körében nagy népszerűségnek örvendő *Révai Kalendáriumnak* most jelent meg az 1903. évre szóló folyama. Mint a múltban, úgy most is igen érdekes és változatos a tartalma. Célja e kalendáriumnak, hogy megismertesse és megkedveltesse a publikummal a magyar irodalom kiválóbb termékeit, azokat, melyeket megszerezni érdemes is, szükséges is. E mellett hasznos utmutatással szolgál a könyvvásárlásra és könyvtár-berendezésre nézve, érdekes cikkeket tárgyalja az irodalmi kérdéseket és elbeszéléseket közöl a legkiválóbb írók tollából. Tartalmából kiemeljük *Salgó Ernő* cikkét *Rákosi* Viktorról, kinek munkái most indulnak meg egyöntetű összkiadásban, ami az idei könyvpiac legfontosabb eseménye. Érdekes irodalmi újdonságot jelzi továbbá *Falk Miksa* „Kor és jellemrajzok“ című művének megjelenését és érdekes cikket hoz a jeles politikusokról. Az ismeretterjesztő cikkek egész sora mellett *Jókai Mór*, *Mikszáth Kálmán*, *Eötvös Károly* és *Rákosi Viktor* elbeszélései gazdagítják a kalendárium tartalmát. A Révai Kalendáriumot ingyen kapja meg bárki, ha a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársasághoz (Budapest, VIII. Úlló ut. 18.) fordul

Az aradi szerb egyház romlása.

(A gáji szerb iskola bezárása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Érdekes, de gyászos képet festett magáról egy felebbezésében az aradi gör. keleti szerb egyház *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter elé. A gáji szerb iskola ügyében küldtek a miniszterhez egy panaszos feljelentést, melyet az egyház képviselőtestülete nevében *Stankovics* Milos és *Hits* Árzón írtak alá s ebben sötét színekkel festik egyházuk áldatlan állapotait. A képviselőtestület maga mondja a felterjesztésében, hogy az egyház züllik, fejtelenség uralkodik benne s annyi ereje nincs, hogy a gáji iskoláját fentarthassa.

Ennek az iskolaügynek az a kezdete, hogy az iskola felügyeletével megbízott egyházi igazgató-választmány négy év előtt bezáratta az egyháznak gáji iskoláját. Tették ezt azért, mert növendék az utolsó években felvételre nem jelentkezett, s az aradi egyház anyagiakban már olyan gyenge lábon áll, hogy az iskolát tovább fenntartani sem volt képes.

Az iskola bezárását tudomására hozták a *temesvári püspökségnek*, ez azonban négy éven keresztül nem tartotta szükségesnek a bejelentésre válaszolni. Végre a közel múltban arra utasította az aradi hitközséget, hogy az iskolát haladéktalanul nyissa meg. Az aradi hitközség nem volt és ma sincs abban a helyzetben, hogy az iskolát megnyissa, ennél fogva a *karlócai patriarkai székhöz* felebbezett a *temesvári püspök* rendelkezése ellen. Az érsek azonban a másodfokú határozatot jóváhagyta.

Az egyház képviselőtestülete nem tehetett egyebet, mint hogy a miniszterhez fordult panaszával. Ez a felterjesztés az, amely olyan

leplezetlen nyíltsággal tárja fel az aradi szerb hitközség tragikus állapotát.

Wlassics Gyula miniszter ezt a felterjesztést javaslatként céljából leküldte *Varjassy* Árpád kir. tanácsos tanielügyelőnek, aki viszont a város közigazgatási bizottsága elé vette az ügyet. — Itt vitatkozás folyt a miniszternek adandó válasz feől, végül abban állapodtak meg, hogy a szerb egyház kérelmének teljesítését javasolják a miniszternek, szemben a a püspöki és az érseki szentszékek rendelkezéseivel.

Ennek a javaslatnak indokolása az, hogy eltekintve azoktól a szomorú állapotoktól, amelyek az aradi szerb egyházban uralkodnak, a szerb fekezeti iskola feállítására felesleges, miután ott felvételre jelentkező úgy sem volna, de ha még annyi volna is, a város községi iskolái valamennyit befogadják. Végül a legilletékesebb fórum: maga az aradi hitközség kijelentette, hogy az iskola fölösleges, hiányt nem pótló, s az egyházat olyan kiadásokkal terhelné meg, amelyek elviselésére mai állapotában képtelen.

Kegyelem, vagy fegyelmi?

(A galsai jegyző ügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt *Zórád* János galsai körjegyző fegyelmi ügyével foglalkozott, s ennek kapcsán hosszú jogi vita fejlődött ki a körül, hogy elfogadják-e a jegyző már korábban beadott lemondását, vagy ezzel ellenkezőleg megindítják-e ellene a fegyelmi vizsgálatot.

Volt néhány bizottsági tag, a ki a mellett érvelt, hogy a fegyelmi vizsgálat mellőzésével fogadják el a lemondást, a mi annyit jelent, hogy hagyják futni. A másik álláspont — és ez győzelemre is jutott — ragaszkodott a fegyelmi vizsgálat megindításához.

Zórád János lelkiismeretét többféle pénz eltűnése terhelte. Az árvaszék is panaszolta többek között, hogy néhány felőtől várt pénzküldemény, mely *Zórád* kezén ment keresztül, elkallódott.

A panaszokra *Páris* Gábor világi főszolgabíró vizsgálatot indított s azt tapasztalta, hogy a vádak igazak.

A körjegyző azonban tagadta, hogy a községi pénztárból eltűnt összegeket ő sikkasztotta volna el, mert a hiány már megvolt, amikor ő átvette a hivatalt. A jegyző azonban közvetlen a vizsgálat befejezte előtt befizette a hiányt s azonkívül pénzfeladó bevényeket mutatott föl, melyekkel igazolta, hogy az árvaszéknek is megküldötte a reklamált pénzeket. Együttal a főszolgabírónak beadta lemondását.

Ezt a lemondást a főszolgabíró elfogadta, de az alispán nem, mert a főszolgabíró elfelejtette megindítani a fegyelmi vizsgálatot. Különben is a főszolgabíró nem volt jogos elfogadni a lemondást, s az alispán el is rendelte a fegyelmit és a körjegyzőt felfüggesztette.

Kralite Gyula konstatálni kívánja, hogy a jegyző hivatalos sikkasztást követett-e el, vagy csak olyan pénzeket sikkasztott el, melyeket magánemberek bíztak rá, mint magánemberre, hogy azokat az árvaszéknek beküldje. Ha az utóbbi eset áll, akkor a lemondását el lehet fogadni, mert akkor nincs helye a fegyelminek.

Urbán Iván főispán érdekes szavakkal rajzolja a falusi jegyzők basáskodását. A falusi előjáróság tagjai, a bíró, a pénztárnok rendszerint írni-olvasni sem tud, mindenben a jegyző vezet. Vagy vele együtt lógnak, vagy vele együtt mozdítatnak el. A jegyzőkön áll

a felelősség s ezeket kell szigorúan megbüntetni.

Trutia Péter csatlakozik Králitz Gyula fel fogásához. El kellene fogadni a lemondást, mert a jegyző fiatal ember. Ha nyakát törjük — mondja — tönkre van téve a jövője.

Schill József szépen felépített beszédben mutatja ki, hogy ilyen esetben szigorú példát kell mutatni. Szigorúan előírja a követendő utat, melyről elterés nincs. De eltekintve ettől, szomorú példákat tudna felhozni, amelyek azt mutatják, hogy milyen következményei lehetnek az engedékenységnak. Hivatkozik Kiss Károly újanapoti jegyző esetére. Ez szintén nem követett el hivatali sikkasztást, de azért úgy tönkretette a községet, hogy ez még ma is súlyi. Kiss Károly úri módon végzett az életével, főbelötte magát, de a valaha jó módu öreg apák most az unokákkal együtt koldulnak. A községi bíró báb, melyet a jegyző rángat tetszése szerint, s a madzag végén egy toll van, mely csak arra jó, hogy a nevéét aláírja.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész és *Nachtnebel* Gyula árvaszéki elnök felvilágosító szavai után a közigazgatási bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindenesetre meg kell indítani a fegyelmi vizsgálatot.

Ezzel a határozattal aztán jóváhagyták az alispán intézkedését.

SPORT.

+ **A Meteor** aradi kerékpár klub szombaton este félkilenc órakor választmányi ülést tart, melyre a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

A Dion-Gerault párbaj.

(Az automobil gróf és szocialista képviselő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Távirati tudósítás alapján mi is jelentettük, hogy *Dion* gróf francia királpárti képviselő, automobilgyáros és *Gerault* Richard szocialista képviselő között párbaj volt, mely szeszszólalkozásból eredt.

A párisi lapok most kimerítő tudósítást hoznak a párbaj lefolyásáról. Ezekből a tudósításokból ismét kiviláglik, hogy a politikai párbajok Párisban divatos ceremóniákká váltak, a melyek lefolyásánál nem hiányzanak sem a kíváncsi közönség, sem a krajcáros lapok tudósítói.

A párbaj helye a rue de Longchamp közelében levő „Cheri” szálloda volt. A párisi párbajtudósítók a hely szerencsés választását nagyon dicsérik. A szállodás híres titoktartásáról, a miért párbajokhoz kiválóan alkalmas. A szállodához tartozik egy nagy terjedelmű park, és ebben egy szépen ápolt fasor, melynek végén istállók vannak. Az istállóban jelenleg nincsenek lovak.

Igy ezekbe a helyiségekbe, melyekből pompás kilátás nyílik a faszorra, célszerűen lehetett elhelyezni az amatőr-fényképezőket. A segédek gondoskodtak arról, hogy a fényképezőken kívül a sajtó képviselői, valamint a két ellenfél benső barátjai előnyös helyeket, mondhatni zártszékeket kapjanak.

Ezekből a székekből kényelmesen láthatták a párbaj minden legkisebb részletét.

Husz perccel tíz óra előtt megjelent, mint első, *Dion* gróf. Természetes, hogy automobilon jött. Most öltözékének pontos leírását kapjuk. Hosszu prémes kabátja, cilindere és nyakán foulardt kendő volt.

Ugy látszik azonban, hogy a prémes kabát nem föltétlen kelléke a párisi párbajtolett tör-

vénykönyvnek, mert *Gerault* Richardról, aki pontban tizenegy órakor jelent meg az események színhelyén, azt olvashatjuk, hogy egyszerű, sötétszürke felöltőben jelent meg.

Most a segédek a párviadal feltételeit magyarázták, s segédkeztek a felek levetkőzésénél. Mindez a rendkívül érdeklődő nézők szemeláttára történt.

Abban a pillanatban, mikor az ellenfelek karddal a kezükben egymásnak szembe léptek, a közönség figyelmen kívül hagyta a segédek csendre intő figyelmeztetéseit.

Azok, akik az istállóablakoknál nem kaptak helyet, egyszerűen otthagyták az istállót és a harcolókhoz közelednek.

A párbaj leírásának további részéből kitűnik, hogy mindkét ellenfél megfelelt a kíváncsi közönség követelményeinek, csak hogy az első összecsapás után kitudódott, hogy *Dion* gróf nagy fölényben van ellenfelével szemben. A második összecsapásnál nagy pengecsattogás hallatszik, de, folytatja a párbaj krónikása, abban a pillanatban, mikor az izgalom tetőpontján állott, mert azt hitték, hogy valamelyik fél erősebben megsebesült, letelt a két perc, mely a második összecsapásra ki volt tűzve.

A hatodik összecsapásnál a riporter *Dion* gróf egy remek kardmutatványáról számol be, melyet szakszerű fejtegetéssel méltányol.

A tizedik összecsapás volt az utolsó. *Gerault* Richard a karján kapott egy kis sebet. Elég volt, mondja a tudósítás, olyan emberek közötti harchoz, kiket a politikán kívül mi sem választ el egymástól.

Ezzel vége volt mindennek, végzi a krónika, és a tömeg visszatolonng Párisba. *Bérkocsin*, magánfogaton, automobilon vagy biciklin. *Dion* gróf a visszautazásnál is automobillját használta. *Gerault* Richard a villamosra szállott fel.

Hegyi Antal és Simáné.

(Szökés Amerikába.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Hegyi Antal csongrádi plébános és *Sima* Ferenc, az amerikába szökött volt szentesi képviselő, ismerős alakjai az országnak. *Hegyi* Antal botrányairól lett nevezetes, *Sima* Ferencet izgága természete tette ismertté. A két hírneves férfiú sűrűn szerepelt egymás mellett, cimboráskodva követték el dolgaikat, amíg aztán *Sima* Ferenc adósságai és ezek nyomában keletkezett bünpörei elől kénytelen volt Amerikába szökni és elszakadt kebelbarátjától, a csongrádi plébánostól.

Hegyi Antal és *Sima* Ferenc neve most megint egymás mellé kerülnek, egy szenzációs hír kapcsán.

Szentesről jelentik, hogy *Hegyi* Antal plébános megszöktette *Sima* Ferencét és a szökevények Amerika felé vették útjukat. Egy másik csongrádi tudósítónk szintén azt táviratozza, hogy *Hegyi* plébános megszökött Csongrádról, de ez a távirat a kies Svájcot említi, ahová a csapodár pap útját vette.

Ez a távirat azt jelenti, hogy *Hegyi*, akinek e hónap 5-én kellett volna büntetésének megkezdése végett a szegedi államfogházba bevonulnia, azért szökött meg, mert az ügyészség értesítette őt, hogy három ízben beadott kérvényi kérvényei elutasítottak.

A szenzációs szökés és szöktetés természetesen óriási feltűnést keltett úgy Csongrádon, mint Szentesen és sokat beszélnek most arról, hogy milyen viszonyban állott a csongrádi plébános *Simáné*val.

A szökevények nevét csak a napokban

emlegették a lapok egymás mellett, amikor az a hír jött Szentesről, hogy *Simáné* a királyhoz megyen Bécsbe, s pertörést kér, hogy férje hazajöhessen. El is ment és pedig *Hegyi* plébános társaságában. *Hegyi* a rászabott fogház büntetés elengedéseért folyamodott a királyhoz. *Simáné* is kérte, hogy a Felség elé bocsássák, de kérelmét nem teljesítették. Szomorúan jött Bécsből Budapestre, aztán *Hegyi* plébános kíséretében hazafelé utazott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Ay** aradi dalgyesület elnöksége felkéri tagjait, hogy szombaton este nyolc órakor gyülekezzenek egybe a szegedi kirándulás részleteinek megbeszélésére.

Lopás a liceumban.

(Törvényszéki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az aradi liceumban történt lopások ügyével foglalkozott ma az aradi törvényszék. Mikor 1900-ban a liceumban nagyobb építkezések folytak, tűnt el onnan nagyobb mennyiségű építkezési anyag, melynek ellopásával *Pomázi* Mátyás iskolaszolgát vádolják.

A munkálatokat *Czeiler* István asztalos végezte, ki munkavezetőjének, *Fertig* Ignácnak adott át minden anyagot. A munkavezető egyik teremben helyezte el az új ablakokhoz szükséges üvegtáblákat, melyek egy időben rendszeresen fogyni kezdtek, anélkül hogy felhasználták volna. Kiderült, hogy vagy háromszáz darab üvegtábla tűnt el ily módon. Egy napon hét küszöbfát helyeztek el, s azok is elvesztek.

A gyanu *Pomázi* Mátyás szolgára irányult, kit egy *Juhász* nevű munkás vádolt be. *Juhász* *Pomázinak* Koszoru-utcai házában dolgozott, s a padláson nagy mennyiségű ablaküveget talált. Elmondta ezt a liceumi szolgáknak, kiktől megtudta a dolgot *Fertig*.

Ez jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely házkutatást rendelt el *Pomázi* házában, hol rátaláltak az üvegtáblákra. *Pomázi* a rendőrségen azzal védekezett, hogy az üvegtáblák a liceum melletti korcsolya-pavillonból valók, melyet ő mindenestől megvett. A vizsgálóbíró előtt azt vállotta, hogy az üvegeket *Fertig* a feleségének adta, ki tudtán kívül szállította a koszoru utcai ház padlására. A rendőrség házkutatást tartott a liceum pincéjében is, hol a küszöbökön kívül ablakpárnákat, gerendákat talált. *Pomázi* azt vallotta, hogy ezekről sem tudja, miképen kerültek a pincébe.

Ez ügyben mára tüzte ki a törvényszék a főtárgyalást, melyen *Köller* János bíró elnökölt, szavazó bírák voltak: *Földes* János és *Szöllösy* Jenő dr., jegyző *Nyisztor* Sándor, a vádat *Demokos* László kir. alügyész képviselte, *Pomázi* védője *Nagy* Sándor dr. volt. Mint káros megjelent *Czeiler* István és képviselője *Révész* Mór dr. Továbbá ott volt, mint tanu *Burián* János főgimnaziumi igazgató, és több tanu.

A vádlott nem akart tudni arról, miképen kerültek az építési anyagok hozzá. A tárgyalás folyamán elismerte, hogy az ablakok a liceumból valók, de ő nem vette el azokat.

Kihallgatták *Tedeschi* Viktort, a korcsolyázó egyesület igazgatóját, kinek nézete szerint a korcsolya-pavillonban lehetnek olyan ablakok, mint aminőket *Pomázinál* találtak.

Fertig Ignác munkavezető tagadja, hogy bármit is adott volna *Pomázinak*.

Véber és *Hajdu* liceumi szolgák terhelő vallomást tettek *Pomázi* ellen. A házkutatás utáni estén *Pomázi* sirva panaszkodott előttük, hogy mi lesz már most vele. Azt mondta, hogy majd

a feleségére fogja tolni a dolgot, azután elvállik tőle; ha pedig az ügy befejeződött, ismét visszaveszi.

Pomázi tagadja mindezt, s a szembesítés után is megmarad a tagadás mellett.

Burián János főgimnáziumi igazgató bizonyította, hogy Pomázi álkulcsot használt, hogy a terembe jusson, melybe az üvegtáblákat elzárták.

Véber tanu látta, amint egy reggel álkulcsal a terembe ment, és festéket vitt el onnan.

Pomázi kéri annak bizonyítására, hogy a feleségének adta az anyagokat, Desán Széver és Kovács Miklósné kihallgatását.

A törvényszék a bizonyítás kiegészítését elrendelte s ennek foganatosítására november hó 15 ikét tűzte ki.

TANÜGY.

(—) Az aradi iskolák államsegélye. Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő ma jelentette a városnak, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a folyó évre nyolcezeröt száz korona államsegélyt juttatott az aradi községi iskoláknak.

Képviselő és főjegyző afférje.

(Párbaj Lendl Adolf és Joanovits között.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 7.

Annak a régen huzódó affirnek, amely a közelmúltban izgalomba hozta egész Temes megye lakosságát, súlyos kimenetelű párbaj vetett ma véget. A párbaj szereplői Lendl Adolf dr., a temes-rékási kerület országgyűlési képviselője és Joanovits temesmegyei főjegyző.

A mai párbajt hosszú tárgyalások előzték meg. Kiinduló pontja volt az a harc, amelyet Lendl Adolf kezdett meg a temesmegyei közigazgatási állapotok ellen, s amely alatt egy röpiratot is adott ki, súlyos vádakkal illetván abban Temes megye törvényhatóságának vezérfőúrjait, köztük különösen Joanovics megyei főjegyzőt.

Az ellentétek végképen kiélesedtek Temes megye legutóbbi közgyűlésén, amely tudvalevőleg heves harc színhelye volt a Lendl pártja és a főispániak között.

Affér keletkezett ebből a közigazgatási harcból s provokálásra került a dolog Lendl és Joanovics között. Lendl segédei becsületbírásgot kértek Joanovics ellen s ennek segédei hozzájárulván a lovagias ügynek becsületbírási tárgyalásához, táviratilag közölték Lendl megbíztaival Joanovics becsületbíráinak nevét. Ezek pedig értesítették a Lendl részéről felkért bírakat, hogy a tanácskozássra bármely nap készen állnak.

A képviselő becsületbírái erre táviratban egy terminust közöltek Pethő János temesvári postaigazgatóval, Joanovics egyik becsületbírájával, a tárgyalás megtartására. A temesvári becsületbírák azonban a kitűzött időben és helyen a tanácskozássra nem jelentek meg. Ebből újabb jegyzőkönyvezés és tárgyalások keletkeztek, míg végre a felek segédei egy újabb becsületbírásgot döntésben állapodtak meg.

Joanovics segédei Herczeg Ferenc és Mayer Károly; Lendl segédei Nessi Pál és Mészáros Lajos voltak. A becsületbírásgot csütörtökön délután ült össze, s Joanovicsot a lovagias elégtételadásra képesnek nyilvánította.

A párbaj ma délután történt meg Budapesten, a következő feltételek mellett: kardpárbaj bandázsszal harcképtelenségig. A felek háromszor csaptak össze. A harmadik összecsapásnál mindketten megsebesültek. Lendl fején és mellén súlyos sebet kapott, Joanovics pedig nyakán és fején szenvedett könnyebb sérülést. A felek nem békültek ki.

HIREK.

Böhm Adolf sikkasztása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Még néhány napig nem várható Böhm Adolf ügyében büntetőjogi érdekesség, amennyiben a nagyváradi kir. tábla döntése a fogvatartás ügyében előreláthatólag három-négy nap múlva érkezik meg. A vizsgálat szorgalmasan folyik, még pedig az Ipar- és Népbank könyveinek igénybevételével.

Az intézetben már napok óta minden a a rendes kerékvágásban megy. A nagy pénzkészletből, melylyel a bank a sikkasztás folytán előállható eshetőségekre rendelkezett, ma 400.000 koronát visszautaltak az Osztrák-Magyar Bank utján egyik fővárosi pénztáratba.

Az Ipar- és Népbank tisztviselői karában változásokat idéz elő Böhm Adolf kénytelen távozásán kívül Konsitzky József titkár-főkönyvelő helyének megüresedése is. Körülbelül befejezett dolog, hogy ez állást Lamzer János főpénztárossal tölti be az igazgatóság. Lamzernek kiváló buzgalmán és az intézet szolgálatára kifejtett érdemein kívül elsősorban jogot ad ez állás elnyerésére az a körülmény is, hogy a jelenlegi tisztviselők között a leghosszabb idő óta, mintegy tizenöt éve működik a banknál.

Itt megemlíttük, hogy Böhm sikkasztási ügye a közigazgatást is foglalkoztatta a mai napon. Aradváros közigazgatási bizottsági ma délután ülést tartott, melyben az október hóról szóló polgármesteri jelentést Varjassy Lajos tanácsos, helyettes polgármester terjesztette elő, ebben a rendőrség működéséről emlékeztetve meg, felemlítette, mint különösen nagy rendőri eseményt: az Ipar- és Népbanknál előkövetett sikkasztást, a következőket jelentvén erről: mint különösen kiemelkedő rendőri eseményt említem fel az aradi Ipar- és Népbanknál előfordult csalás és okirat hamisítással kapcsolatos nagyobb sikkasztást. A büntény tettesei elfogattak és a királyi ügyészségnek átadtván, előzetes letartóztatásba helyezettek.

— Aradiak a szegedi Kossuth-szobornál. Az aradiak nagyszabású kirándulásán résztvesz az aradi dalegyesület is, mely mai választmányi ülésén határozta el, hogy testületileg átmegy Szegedre. Vasárnap hajnaiban történik tudvalevőleg az indulás. A vasúthoz négy órakor külön lövonati kocsik viszik a közönséget a pályaudvarra.

— Aradmegye köszönete Darányinak. Aradmegye közigazgatási bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez köszönő feliratot intéz, amiért a telepítésekben lakó gyermekek iskoláztatásáról bőkezűen gondoskodik.

— A tornacsarnok menyezete. Hivatalos jelentést tett ma Keller Izsó főmérnök, az aradi államépítészeti hivatal vezetője a város közigazgatási bizottságának a lyceumi torna-terem menyezetének leszakadásáról. A főmérnök jelentése szerint a tegnapi helyszíni vizsgálat minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a szerencsétlenség oka a menyezet felfüggesztésének hiánya volt, megállapította a szakértő bizottság azt is, hogy a leszakadásnak a kellő megerősítés hiánya folytán szükségképpen be kellett következni. Érdekes részlete ennek a dolognak az is, amit a főmérnök szintén elmondott a közigazgatási bizottság előtt, hogy tudniillik az építésre felügyelő államépítészeti mérnök az építkezés megkezdése előtt tiltakozott a menyezet felfüggesztésének mellőzése ellen

már csak azért is, mert ez a tervektől eltért. A mérnöknek ezt a kifogását azonban a miniszteriumból letáviratozták. Neuhauser János vállalkozó különben írásbelileg is elvállalta a felelősséget a bekövetkezett szerencsétlenségért.

— Két nyugdíjazás. A város nyugdíjbizottsága ma délelőtt ülést tartott Varjassy Lajos helyettes polgármester elnöklése alatt s azon a városnak két érdemes régi tisztviselőjét nyugdíjazták. Ezek egyike Preisinger József templom-utcai fiúiskola igazgató-tanítója, aki egyúttal a nyugdíj-bizottságnak is huszonhét éven keresztül egyik legszorgalmasabb tagja volt. A mai bizottsági ülésen Varjassy Lajos elnök elismerő szavakban emlékezett meg Preisinger működéséről s bucsut vett tőle, mint bizottsági tagtól. Preisingert — a bizottság javaslata szerint — teljes fizetésével, évi 2200 koronával nyugdíjazták. A másik nyugdíj-ügy a Schauer Adámé volt, aki harminc évi szolgálata után a jövő hó elsejétől évi 2080 koronával vonul nyugdíjba.

— Zug-vásárok Aradon. Kellner György aradi állami törvényhatósági állatorvos a legutóbbi aradi vásár alkalmából érdekes felfedezésre jutott. Azt tapasztalta ugyanis, hogy míg a város jegyzői hivatala a novembertől vásáron mintegy 3100 felbajtott juhra állított ki járlatot, addig a vámoknál csak 351 juhot hajtottak át. Ez a feltűnően nagy különbség onnan állhat elő, hogy vagy valamely tilos kerületen hajtották be a juhokat a vásárra, vagy valahol a városnak vámok által körülvett területén kívül tartottak zug-vásárt. A közigazgatási bizottság, ahová a törvényhatósági állatorvos a jelentést tette, átír a tanácshoz, hogy ez szigorú ellenőrzésre utasítsa a mezőőröket, nehogy a jövőben is vámok megkerülésével hajtsanak be a városba juhokat, avagy esetleg nehogy zugvásárokat rendezzenek a vám-díj-fizetés alól való kibuvás céljából.

— Felfüggesztett tisztviselők. A szabadkai panamás közigazgatás ügyében, mint sürgönyzik, a belügyminisztertől leirat érkezett ma. A miniszter ebben elrendelte négy városi tisztviselő felfüggesztését, hét ellen pedig a fegyelmi eljárást megindító vizsgálat megindítását.

— Kubinyi György halála. Kubinyi György országgyűlési képviselő, mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, ma Budapesten meghalt. Kubinyi öt hét óta feküdt nagy betegen a Herzel féle szanatóriumban, s az utolsó napokban állapota hirtelen súlyosbodott. Ma reggel ereje rohamosan csökkent, s délután beállott a katasztrófa.

— Főispán gyámság alatt. Nagybecskerekéről sürgönyzik: Bethlen Miklós gróf főispánt gyengeelméjűség miatt a törvényszék gyámság alá helyezte.

— A belga királyné Budapestnek. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A belga király udvari jegyzőjétől ma levél érkezett Budapest főpolgármesteréhez, jelentve, hogy az elhunyt királyné szüleinek olajfestésű arcképeit Budapestnek ajándékozta végrendeletében. A levéllel együtt a képek is megérkeztek.

— Arverés Krivány miatt. A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén tárgyalta Schwéger Lajos bokszeji jegyző kérelmét, hogy a Krivány-ügy miatt bírólilag zár alá vett ingatlanát árvereztessék el. A bizottság úgy határozott, hogy mindazok ellen, akik a Krivány-ügy miatt veszítették el állásukat s anyagilag felelősök, megindítják a bírói pert, s bírói uton fogják elárverezni úgy Schwéger Lajos, mint Barb Afrem ingatlanait és ingóságait.

— **Véres választás Bécsben.** A reichsrath példájára a bécsi választó közönség is botrányok közepette gyakorolja jogait. A tizedik kerületben ma volt a tartománygyűlési képviselő pótválasztása, mely — mint sürgönyzik — nagy zavargásokra, véres küzdelmekre adott alkalmat. A szociálista és a keresztény-szociálista jelöltek között folyt a választási harc, s az utóbbi választói véresre verték ellenfeleiket. A rendőrség közbelépett és számos letartóztatás történt.

— **A német császár Angliában.** Egy londoni sürgöny jelenti: Az „Anson” csatahajó azt a parancsot kapta, hogy a német császárt, a mikor hajója a Nere tűzhajónál megjelenik, 21 ágyulóval üdvözlje. Az „Edinburgh” csatahajó és az „Immortalité” cirkálóhajó akkor fogják üdvözölni a császárt, a mikor jaktja a sheernessi kikötőbe érkezik. A diszörsegek a fedélzeten fognak sorakozni. A kikötőben levő szolgálatot tevő hadihajók mind a fő árbócra tűzik a zászlót. Az eddigi rendeikések szerint a német császár szombaton délelőtt 11 órakor érkezik a shorncliffei pályaudvarra, a hol Roberts tábornagy, továbbá Wood és Rundle tábornokok fogadják. Diszörseggül a királyi dragonosok első ezredének száz emberét rendelik ki a pályaudvarra. A császár megérkezése után a helyi hatóságok üdvözlő feliratait fogja átvenni, azután nagy kísérettel kilovagol a shorncliffei táborba. Az egész uton katonaság fog sorfalat állani. A táborban diszlövésekkel fogadják a császárt, a ki azután szemlét tart a királyi dragonosok első ezrede fölött, a melynek ő a tulajdonosa. Az ezred lépésben, ügetve és vágatva fog elhaladni a császár előtt. A szemle után a tisztí étkezésben reggeli lesz, a mely után a császár Sandringhambe utazik.

— **Arad egészsége.** Pozsgay Lajos dr. városi főorvos kimutatása szerint a múlt hónapban a következő járványos betegségek uralkodtak Aradon: kanyaró 70, vörheny 14, tifusz 8 és a difteritisz 3 esettel, trachomás beteg pedig 11 van. Elhalt a múlt hónapban 110 egyén, és pedig 51 fi, 59 nő, ezek közül 97 volt orvosi kezelés alatt. Halálos baleset előfordult 4, öngyilkosság 3 esetben. Született 128 egyén, 70 fiú és 58 lány. A születések száma huszszal kevesebb, mint szeptember hónapban. A főorvosi hivatal az aradi kávéházakban és cukrász-boltokban százhuszonhét esetben tartott szemlét.

— **Öngyilkos ügyvédek.** Két ügyvéd öngyilkosságáról hoz hírt a táviró. Az egyik Ottovay Zoltán dr. szegedi fiatal ügyvéd, ki ma agyonlőtte magát. Ottovay egy szegedi tekintélyes nagykereskedő fia. Tettének okát nem tudják. A másik öngyilkos Schwefner Gyula gyomai ügyvéd, aki hasonlóképen golyóval vetett véget életének. Ez a tragikus eset abban is hasonlít a másikhoz, hogy itt sem tudják, mi vitte az öngyilkost végzetes elhatározására.

— **A nőtlenségi adó.** Káplán Géza szegedi ítéletbíró egy budapesti lapban a nőtlenségi adó behozatala mellett ír cikket. A cikk érdekes s még érdekesebb az a főfogása, hogy a katolikus papokra is ki kellene vetni a nőtlenségi adót. Közöljük a cikkből az alábbi részt:

Egy emberként kell talpra állanunk és soha nem lankadó kitartással, minden törvényes eszközzel teljes erőnkkel arra kell törekednünk, hogy a magyar faj szaporodjék és erősödjék. Egyik hatalmas eszköz erre a nőtlenség és gyermektelenség lehető meggátolása, a családalapítás előmozdítása. Törvényt kell hozni arra, hogy válási ok legyen a házasságokra nézve az öt éven át tartó gyermektelenség. Azt a férfit pedig — még a kath. papokat sem véve ki. — aki 50 éves koráig meg nem nőült és évi jövedelme (fizetése) 300 koronát meghalad, nőtlenségi adóval kell sújtani, a mely 3000 koronát meghaladó évi jövedelemnek legalább 30 százalékából áll.

jon. Ezt a nőtlenségi adót pedig egészben és teljesen a magyar állami tisztviselők helyzetének javítására kell fordítani. A nőtlenségi adót törvényvel behozva: mindjárt felemelhetők a XI—IX. fizetési osztályokban is a magyar állam tisztviselőnek és tanítónak is a fizetését az osztrák minta szerint. De nemcsak ezt tehetnők meg, hanem az állami tisztviselőket (ide értve az állami tanítókat is) minden egyes gyermek után részesíthetnők családi pótlókban is és létesíthetnők minden vármegyében, legalább egy városban internátusokat azok mindkét nembeli gyermekei számára. Alapíthatnók ugyanazok fiú és leánygyermek számára ösztöndíjakat és jelentékenyen felemelhetnők özvegyeik nyújtását és gyermekeik nevelési pótlókat.

— **A német császár széljegyzete.** Berlinből táviratozzák, hogy a német császár és a berlini trónörökös között differenciák merültek fel, melyek következtében a trónörökös a rajnai hadtest parancsnokságától hirtelen megvált. Néhány ujság írt erről a dologról. Nemrégén aztán egy ujsághoz került egy olyan lapból kivágott cikk, mely ezt a dolgot tárgyalta. A kivágott ujságdarabon egy széljegyzet volt, mely igen magas személytől, Vilmos német császártól származik. A széljegyzetben gyakorolt kritika époly rövid volt, mint erőlyes. Csak egy szó volt ugyanis a panire és ez volt: „Blech.” Ez körülbelül annyit jelent, mint *badarság*.

— **Dankó Pista beteg.** Az országos nevű dal-költő ismét nagybeteg. Fővárosi és vidéki barátai mozgalmat indítottak, hogy súlyos anyagi helyzetén segítsenek. Zilahy Gyula, az aradi színház igazgatója legközelebb előadhatja Dankónak *A halász szeretője* című darabját, a jótékony célu előadás jövedelmét a költő kapja. Szegeden is mozgalom indult meg Dankó érdekében. Ott a szintársulat rendez Dankó-estét, melyre Pósa Lajos és több fővárosi író is lerándul.

— **Elfogott betörő.** Tegnap éjjel Kunzel József aradi szabónak Rákóczy-utca 18 szám alatt lévő üzlethelyiségébe, annak ablakán keresztül egy betörő bemászott s onnan kétszáz korona értékű ruhaneműt lopott. A tettest Valenta detektív már ma délután elfogta a rácvárosban. Fekete Károlynak nevezi magát a betörő, aki állítólag facér szabósegéd és Nagyváradról került ide Aradra. Háromszor volt már büntetve s egyizben betörésért öt évi fegyházát ült. Green Nándor főkapitány előtt, aki Feketét letartóztatta, bevallotta azt is, hogy mielőtt Aradra jött volna, Szintyén is követett el betörést.

— **Botrány a színházban.** Kolozsvár közönségének egy nagy része nincs megelégedve szintársulatával. A napokban aztán kifejezést is adtak egyesek elégedetlenségüknek és pedig úgy, hogy sipokkal jelentek meg a színházban s közbeszóltak az előadásnak. A dologból természetesen botrány kerekedett, amit az egyik ottani ujság másnap hosszabb kommentárral kísért s az egész dolog mozgatójának Kállay Gusztávot állította oda, mint aki a kolozsvári arisztokratákat a hecc kedvéért a karzat közönségnek a nivójára süllyesztette le. Kállay a cikért elégtételt kért Herceg Jenő ujságirótól, akit Bethlen Bálint és gróf Beldi György utján provokáltatott. Herceg az elégtételt megtagadta arra való hivatkozással, hogy maga ellen követne el tiszteletlenséget, ha Kállay Gusztávval „ki a magyar művészet templomában összegyűlt közönséget megsértette, megverekednék.” Az ügynek folytatását ezek után kíváncsian várják. Kolozsvárott.

— **Razzia.** Az aradi rendőrség tisztikarának és személyzetének az a része, a mely ma este a rendes éjjeli szolgálattal elfoglalva nem volt, nagy razziát tartott a város egész területén. Este tíz órakor indultak el a városházáról a rendőrlisztek, a segédlistek, detektívek és a rendőrök Berecz Ferec alkapitány vezetésével

alatt s a razziát az Erzsébet-városrészben kezdték meg, onnan kezdődött a „felhajtás” s végig mentek az egész városon. A razziát, mely éjfél után két órakor ért véget, azért rendelte el Sarlot Domokos főhadnagy, mert az utóbbi időkben igen sok kisebb nagyobb lopás és betörés történt s mert a novemberi vásár után ki akarják tisztítani a várost.

— **Halálozás Fehér Ferenc máv.** főkalauz pénteken délután ötvenhétéves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél három órakor megy végbe az Orczy-utca 5. számú házból.

— **Szédelgő ügynök.** Kohn Miksa gabonaügynök egy fővárosi gabonacég képviselőjében az ország több helyén szédelgéseket követett el. Üzleteket kötött, több ezer keronát beszédett, s a pénzt elkártyázta. Az érdekelt cég feljelentésére letartóztatták.

— **Letartóztatott főhadnagy.** Körmenten nagy feltűnést kelt Ledermann Dániel honvéd főhadnagy letartóztatása. A főhadnagyot, aki a körmenteni társaságban nagy népszerűségnek örvendett, azzal vádolják, hogy a tényleges szolgálatakat teljesítő póttartalékosok pénzéből nagyobb összeget sikkasztott. A tisztikar tagjai, mikor a dolgot felfedezték, rögtön összerakták a hiányzó összeget, de ez már nem segíthetett a bajba jutott főhadnagyon, akit nyomban vizsgálati fogságba helyezték. A vétkes főhadnagy sorsa annál kinosabb meglepetést okozott, mert Ledermayer éppen előléptetés előtt állott és általában mint józan életű ember volt ismeretes.

— **Az aradi fogház lakói.** Az aradi ügyészség fogházában október hóban letartóztatva volt 98 rab. Ezek között 92 férfi, 6 nő, jogerősen elítélt 79, felebbezés alatt áll 8, vizsgálati fogoly 18. A fogjok közül munkával foglalkozik 25, ezek havi keresete 47 kor. 40 fillér volt.

— **Betörés gyujtogatással.** Tegnap este Melcher Tivadar budapesti kávéháztulajdonos Orczy-ut 26. számú lakásán tűz támadt. A szomszédok, miután a gazda nem volt otthon, betörték a lakásba és eloltották. Különös volt, hogy a szekrényben levő ruhanemű gyuladt meg. Hazahívták Melchert, aki konstatálta, hogy az elégett szekrény mellett levő másik szekrény fel volt törve, a melyből hiányzott a pénztárcája 60 koronával. Egyéb jelekből is megállapították, hogy a lakásban betörők jártak, akik *tolvajkulescsa* nyitották fel az ajtót. Valószínűleg afölötti dühükben, hogy az értékes tárgyakat nem találták meg, felgyújtották a ruhaszekrényt, amelyben 400 koronát érő ruhanemű égett el. A rendőrség nyomozza a gyujtogató betörőket.

— **A ki a venenáján öngyilkos.** A Nagyváradon állomásozó Vilmos huszárezred egyik ujonca felakasztotta magát szerdán reggel. Az öngyilkos Faragó Imre, kunszentmiklósi születésű ujonc. Reggel korán felkelt, de az istállóba nem ment be a többiekkel, hanem betért a kintinba, a hol egy félliter pálinkát vett. „Ma nevem napja van, hát szabad inni” mondotta. Az istállóban feltűnt, hogy hiányzik. Keresésére indultak. Meg is találták a lovaglós kola mellett — holtan. A lovaglótér alacsony korlátjára akasztotta fel magát a nadrágszíjával. Ez a korlát oly alacsony, hogy a szerencsétlen féltésével a földön feküdt, mégis mire levágták, már halott volt. Mellette feküdt a földön az üres pálinkás üveg. Ez a körülmény adhat felvilágosítást az öngyilkosság okáról is, a mit másképp nem tudnak megmagyarázni.

— **Meglepő az olcsóság Porter cipő osztályában!** Erről meggyőződést szerezhet mindenki, ha személyesen bevásárol, vagy ha írásbelileg (esetleg telefonon 324 szám alatt) rendel. Kérje mindenki Porter legújabb *czipő árjegyzékét*; megkaphatja postán ingyen és bérmentve. A választék feltűnő nagy! A czipők formája elegáns, könnyűek a viseletben, alakjukat megtartják mindvégig. Ajánljuk mindenkinek, ne mulassza el fölköresni ezen kitűnő forrást a Szabad-ságtéren.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisz, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Megérdemelt kitüntetés.** Ó cs. és kir. fensége Bourbon-Fülöp herceg még a múlt évben ki-nevezte a közkedvelt Feller V. Jenő gyógyszerész udvari szállítójának. — Ezen kitüntetés méltán sorakozhatik a többihez, melyekben Feller gyógyszerész részesült, mert mint ismeretes, kitűnő házi-szere „Elsa Fluid“ a párisi, londoni, berlini, római és nizzai kiállításokon is ki lett tüntetve. — A Feller féle Elsa Fluid gyógyit köhögést, influenzát, lázt, csusz- és köszvényit, fej- mell- és fog fájást, szurást, görcsöt, szagatást, gyomorbajt, étvágyta lanságot, szembajt, stb. Nagyon fontos, hogy minden családnak legyen készlete az Elsa Fluidból, miután számos megbetegedésnél felülmulthatatlannak bizonyult. — Kevés család van monarchiánkban, különösen a vidéken, ahol a híres Feller-féle Elsa-Fluid (12 üveget, vagy 6 duplaüveget 5 koronaért bérmentve küld Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica, Templom-utca 91. szám, Zágrábmegye) hiányozna, mert ez nem titkos szer, hanem sokoldalú hatásánál fogva orvosok is ajánlják.

Három csók.

(Az ellenállhatatlan beteg.)

Arad, november 7.

A történet a következő: **Borchort György** dr. fiatal frankfurti orvost ez év júniusában egy gyöngédkedő fiatal asszonyhoz hívták. Az orvos annak rendje és módja szerint megvizsgálta a beteget, megkopogtatta a hátát és a mellét, evókanalat dugott a torkába, végül pedig arra kérte, hogy csuszorítsa össze a száját. Az asszony gyámoltalanul engedelmeskedett, az orvos pedig ebben a pillanatban **háromszor megcsókolta**. Ezért a három csókért törvény elé került az orvos, aki védelmére azt hozta fel, hogy a páciens feltűnően csinos volt és ő ellenállhatatlan ingernek kényszerült engedelmeskedni.

Az orvosnak ez a védekezési módja a saját szempontjából is teljesen jogosult. Manapság, a mikor Vidal nizzai póre alkalmából is, Franciaország legnagyobb törvényszéki orvosszakértője úgy nyilatkozik, hogy a bűnöst nem büntetni, hanem gyógyítani kell s ilyenformán gyakran, egészen kiküszöbölő a törvénykönyvből az egyéni felelősséget, teljesen érthető a mi orvosunk álláspontja. Ő elvégre is nem csupán orvos, hanem fiatal ember, akinek az ereiben vér folyik, nem aludtje. Annyira értem és méltányolom az ő helyzetét, hogy világosan látom magam előtt mindazokat a szituációkat, a melyekbe ez az orvos ilyen könnyen belejuthat.

Igy például az történhetik, hogy rendelő szobájában rettentően csuf ember látogatja meg, aki fejfájásról panaszkodik. Az orvos erre megvizsgálja, megkopogtatja, evókanalat dug stb. végül pedig megparancsolja neki, hogy nézzen jobb szemével a plafondra. A beteg gyanútlanul engedelmeskedik, mire az orvos jobbfelől háromszor pofonvágja.

A védekezés módja, ha törvény elé kerül a dolog, ugyanaz: oly csuf volt a beteg, hogy az orvos tenyere vizketett s ellenállhatatlan kényszernek kellett engedelmeskednie, a mikor pofonvágta.

Tegyük föl egyébként, hogy ez az orvos pap, aki előtt éppen hamvznak és áldoznak a térdeplő hívők. Az áldozók ajtatosan nyújtják ki a nyelvüket, a melyre a pap gondos figyelemmel helyezi a szent ostyát, nehogy egy morzsája is lehulljon. A hamvzók pedig szentelt hamut ken homlokukra. Már most egyik áldozó tulságosan kiölti a nyelvét s a papot annyira elragadja ez a tréfás látvány, hogy ostya helyett hamut ken az illető nyelvére. A dolog rendkívül mulatságos. A védelem természetesen: ellenállhatatlan kényszer.

Vagy korcsnában borozik az illető és olyan rózsás jökedve támad, hogy a borosüvegét a szomszédjának fejéhez vágja. Oda kell vágnia, nem tehet másként. Ellenállhatatlan kényszer.

Igy még tovább is igen messzire lehetne fűzni ennek az orvosnak sajátságos kalandjait, ellenállhatatlan kényszerűség folytán. Szerencsére a frankfurti törvényszék nem a Vidal-ügy szakértőjének fejével ítélte, a mikor a **három csókért az orvost háromszáz márkával bírságolta meg**. Így tehát valószínű, hogy az orvos ur a jövőben alaposan meggondolja, mielőtt ellenállhatatlan kényszerűségnek engedelmeskedne. Ha ugyan a három csók nem ér meg neki háromszáz márkát.

Ebben az ügyben egyébként gyanus a panaszos nő. **Egy pillanatban háromszor csókolták meg**, így szól a tudósítás. Három csók egy pillanatban, kissé különös. Itt az első meg is lephette, a másodiknál már tudhatta volna, hogy nem orvosságról van szó. A harmadikat pedig igazán nem kellett volna megvárnia! Ha a törvényszék a szórszálhasogatásig igazságos akart volna lenni, az olaszt csak egy csókért, az elsőért kellett volna megbüntetnie; a másik kétőért — az asszonyt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Katasztrófa egy gyárban.

— Hét emberhalálért — hét havi fogház. —

Arad, november 7.

Erzsébetfalván, **Emmerling Adolf** tűzijátékgyárában nagy szerencsétlenség történt 1900. év Urnapján. A nagy munkateremben több leány dolgozott, s azzal voltak elfoglalva, hogy a viharágyukba való töltényeket pirolittal töltögték. **Berényi János** előmunkás szinte ott furta a röppentyüket, holott ezt szigorúan megtiltották neki, mert az agyagrétegben megtűzesedő furótól a rakéta robbanó anyaga könnyen elszülhet. Berényi azonban nem törődött a tilalommal, ugyanannál az asztalnál furta a röppentyüket, a melyen a leányok a pirolittal dolgoztak. Az áttűzesedett furó csakugyan meggyújtotta a rakétát, s a teremben szerte hulló szikráktól a pirolit is felrobbant. Egy perc alatt az egész terem egy tűz tengerré vált. **A robbanásnak hét halottja volt**: hat munkásleány és egy munkásfiú; maga Berényi még idejekorán kiugrott a szobából, de azért ő is közel három hónapig nyomta az ágyát.

A pestvidéki kir. ügyészség a befejezett vizsgálat után **Emmerling Adolf** tűzijátékgyáros és **Heykál Sándor** gyárvezető ellen hét rendbeli emberölés vétsége és egy rendbeli gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt emelt vádat. A törvényszék vádtanácsa azonban mindkettő ellen megszüntette az eljárást és **Berényi János** munkást tette felelőssé a szerencsétlenségért.

Ebben az ügyben ma volt a tárgyalás a pestvidéki törvényszék előtt **Bánó József** elnöke alatt.

A bíróság előtt Berényi azzal védekezett, hogy ő neki Heykál gyárvezető megengedte, hogy a teremben rakétákat furjon. Egyébként nem hiszi, hogy a robbanást ő okozta volna, de valószínűnek tartja, hogy a szomszédos margaringyárból átszállt egy szikra a nyitott ablakon keresztül, s meggyújtotta a pirolitot.

Ez a vallomás azonban valószínűtlennek bizonyult, mert a tanúk egyértelműleg vallották, hogy a robbanás után **Heykál** azzal a kiáltással rohant ki a teremből.

— Felrobbant a kezemben a rakéta!

A tárgyalás során egyébként kitűnt az is, hogy a gyár munkavezetőjének semmiféle műszaki képzettsége nincsen. Eleinte dilettánskodott, utóbb már a gyár szolgálatában szerzett gyakorlatot.

A törvényszék a bizonyítás végeztével **Berényi Jánost** egy rendbeli eszmei halmazatban elkövetett emberölés vétségéért **hét hónapi fogházra** ítélte. Súlyosító körülménynek vette a bíróság, hogy a gondatlanságnak hét emberélet esett áldozatul, ellenben enyhítő körülménynek, hogy Berényi maga is csaknem odaégett.

Ugy az ügyész, mint a vádlott főlebbezést jelentettek be.

§ **A nagykátai rablőgyilkosság.** A tárgyalás mai ötödik napján a törvényszék felolvasta az esküdtekhez intézendő véglegesen szövegezett kérdéseket. A vád- és védelem által beterjesztett kérdésekből a törvényszék a vádlottak bünyösségére nézve összesen 51 kérdést szövegezett, még pedig minden egyes vádlottra a gyilkosság, szándékos emberölés, halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt. Ezen kérdéseket aztán a gyilkossági kérdés kivételével a törvényszék külön megtoldotta az erős felindulásban történt elkövetéssel.

NAPIREND.

November 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Gotfrid. — Protestáns naptár: Gotfrid. — Izraelita naptár: Sabbat, Lech-Lecha. — Görög-keleti naptár (október 28.): Demeter. — A nap két 6 óra 39 perckor. nyugszik 4 óra 15 perckor. — A hold két 0 óra 37 perckor, nyugszik 11 óra 12 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett illesztérem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, éjjeli fagy.

November 8. A Meteor aradi kerékpárklub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Hűvös éjjelek után elég kellemes őszi napok járnak.

A bevetett földterületek szépen zöldülnek. Az időjárás, mintha esőt jósolna, mely kevesebb mennyiségben előnyös is volna, de félt, hogy tartós esőt kapunk, ami megakasztaná a mezei munkát.

Az üzlet menete tarósan szilárd. Jó behozatalokat élénken vásárolnak.

Ma mintegy 2500 métermázsa búzát és 500 métermázsa tengerit magas napi áron vásároltak.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7.00—7.15.

Uj-buza közép 6.70—6.90.

O tengeri 6.00—6.10.

Uj tengeri morzsolt 4.50—4.60.

Rozs 5.70—5.80.

Arpa 5.20—5.30.

Zab 5.50—5.60.

Az irányzat változatlan.

— **Arad állat-kivitele.** A törvényhatósági állami állatorvos kimutatása szerint október hónapban 708 darab élő állatot (sertést, szarvasmarhát, lovat) szállítottak el Aradról. Az állatok közül 548 darabot belföldre, 160 darabot külföldre vittek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 7.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Szilárd irányzat mellett 30.000 métermázsa került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ —5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők, zab 5 fillérrel drágább. Időjárás szép. **Estitőzsde.** Berlin $\frac{1}{2}$ olcsóbb, páris 20 magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilusra	7.49—7.51
Rozs 1903. áprilusra	6.53—6.54
Zab 1903. áprilusra	6.39—6.41
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilusra	7.51—7.52
Rozs 1903. áprilusra	6.53—6.54
Zab 1903. áprilusra	6.39—6.40
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	669.25
Magyar hitelrészvény	704.—
Leszámlitolóbank részvény	442.—
Rima-Murányi vasmű részvény	466.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	700.—
Közuti vasút	611.—
Városi villamos vasút részvény	326.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyv. reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyv. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonat.

— Angol regény. —

Fordította: **Ritt Gyula.**

[5]

(Folytatás.)

NEGYEDIK FEJEZET.

Block átkísérte a grófnőt a nagyterembe és a rendőrfőnök, miután a kalauzt szintén átküldte, elhagyta a szobát. — A jó detektív sajátja, hogy azonnal fölkeresi a merénylet színhelyét, hogy mindent pontosan szemügyre vegyen, átkutatson és minden semmitmondó, értéktelenné látszó csekélységeket alaposan megvizsgáljon a mi a merénylet nyomába vezetne. — Így tett a rendőrfőnök is. Fölkereste az őrizet alatt álló hálóókocsit. Levétette a záróról a pecsétet, föllépett a kocsiba és egyenesen abba a fülkébe lépett, a hol az áldozat teljesen érintetlenül feküdt. Borzalmas látvány volt, bár nem volt új a rendőrfőnök előtt.

A halott ott feküdt a keskeny ágyon, fehér alsó ruhában, a mint a halálos szurás érte. Mellén egy nyitott seb tátongett, a mi valószínűleg hirtelen halált okozott. Ezen kívül más sebek is voltak rajta, melyek kétségtelen bizonyítékát adták annak, hogy elkeseredett dulakodás, ádáz, vad élet-halál harc folyt közöttük. Az elvetemült gyilkos egyedül vitte végbe a véres győzelmet, előtte, teljesen összeverte a halott arcát, felismerhetlenül eltorzította annak vonásait.

A nyomok mutatták, hogy a sebeket és a kés vagy tör okozhatta. Az arc sebeitől egy csöp vér sem folyt bizonyítékául, hogy az arc szétroncsolása a bekövetkezett halál után történt.

A rendőrfőnök körülvizsgálta a halottat, de nem nyult hozzá, hogy azt a rendőrségi orvos érintetlen helyzetben találja s tesse további megfigyeléseit. Sokáig nézte a meggyilkoltat, feszült figyelemmel vette szemügyre, mialatt mindent észrevett, de még többet gyaníthatott.

A megcsontított arc felismerhetlen volt, homlokát szép sűrű, fekete göndör fürtök borították tömött fekete bajusza szétborzolva illeszkedett a keskeny száj fölé. Inge finom vászonból, alsója selyemből készült. Az egyik ujján két szép gyűrű csillogott, kezei csinosak, tiszták és gonddal ápolat körmei voltak. Minden jel arra mutatott, hogy e férfi nem kézi munkából élt, hanem a művelt, előkelő osztályhoz tartozott.

A kocsiban néhány csomag, egy vörös szattyán bőrtáska, esernyő, bot feküdt a hálóban és néhány rubadarab az ágy körül, melyekbe F. A. monogram volt behímezve. Sőt a táskán a teljes név is olvasható volt. „Quadling Ferenc, utas Párisba.” E név azt jelezte, hogy tulajdonosának nem volt oka azt titokban tartani.

További nyomokat keresve, Flocon kinyitotta a bőrtáskát, de abban csak néhány gallért, kézelőt, egy szivacsot, reggeli topánt és két régi olasz lapszámot talált. Pénznek vagy értékpapirnak nyoma sem volt, azt valószínűleg kivette már a gyilkos.

A szorgos vizsgálódások után tekintetével még egyszer átfutott a fülke tartalmán, és ekkor szemébe ötlött a teljesen nyitott ablak. „De mióta?” morfondírozott magában a rendőrfőnök. Egy oly kérdés, a mit a kalauzhoz és mindegyik utashoz intéznie kell. Ez a felfedezés egész más irányt adott gondolatának és az ablakot tüzetes kutatásának tárgyává tette.

Az ablak keretéből kissé kiálló szögön félig a fülkében, félig a kocsin kívül egy darabka csipke lebegett, tehát oly dolog, a mi csak női ruháknál található. Hogy ez a csipke mily ruhadarabhoz tartozott és hogyan került ide, az rögtön világos volt a rendőrfőnök előtt. Flocon ur még figyelmesebben kezdett körülnézni és óvatosságát egy újabb felfedezés kísérte. Az ablak alatti kis asztalkán egy leszakadt gyöngy-rotj feküdt, olyan, minőt a női ruhák díszítésénél szoktak használni.

E leletek kétségtelenné tettek, hogy e szakaszban nő is volt, vélekedett a rendőrfőnök. A talált tárgyakat azonban sehogysem tudta kapcsolatba hozni a nyitott ablakkal. Azt gondolta, hogy azt a meggyilkolt lefekvése előtt nyithatta ki; bár érthetetlennek találta, hogy egy utas, különösen egy olasz, kora márciusi éjjelen nyitott ablak mellett aludjék. Tehát kinyitotta ki az ablakot és mi célból? Tán a kocsin külső oldalán lesznek nyomok, a mik megfogják magyarázni. Ezzel a gondolattal Flocon ur kiszállt és a kocsinak azon oldalára ment, hol az ablak nyitva volt. Alacsony termete azonban nem engedte, hogy az ablakig följérjen. Egy rendőrt hívott oda és amint az lehajolt ő a hátára kapaszkodott. Vizsgálódása nem vezetett eredményre, semmi szokatlant nem tapasztalt.

— A kocsin, mi a hosszu ut alatt teljesen piszkos és poros lett, semmi nyomot sem talált. Csalódottan tért vissza a kocsin belsejébe. A rejtélyes csipke és gyöngy darab fogva tartották gondolatait. Tenát hölgy volt itt, mit keresett az ebben a fülkében? Lehet, hogy az nyitotta ki az ablakot, vagy legalább is már nyitva volt, amikor belépett, mert az ablakfán talált csipke foszlány mutatja, hogy kihajolt rajta. De miért nézett ki? Természetesen azért, hogy arra elmenekülhet-e? De ki elől és miért akart elmenekülni? A gyilkos elől? Akkar ismernie kell őt, s ha nem volt bűnrésze, önként föl fogja adni. A rendőrfőnök gyanuja határozottabb formát kezdett ölteni. Es ha nő volt a gyilkos, ki a merénylet elkövetése után öntudatra ébredve és az elfogatás veszélyétől és következményeitől rettegett nyitotta ki az ablakot, hogy azon elmeneküljön. Kétségbeeső gondolatok kizozhatták, hogy a menekülésnek ez a lehető módja is eszébe jutott. Egy robogó express vonatról leugorni, merő képtelenség, örültség. Es hozzá egy nő, egy gyenge... nő? A rendőrfőnök legerősebb gyanujának tárgya egy nő volt. A kocsin pedig csak egyetlen nő aludt, az előkelő, finom műveltségű di Castagneto grófnő. A rendőrfőnök egy pillanatra meghökkenett és elgondolkozott, de csak egy pillanatra, mert a következő percben már belépett a grófnő fülkéjébe, mely a meggyilkolt fülkéje után következett. Egy röviddel ezelőtt elhagyott hálófülke rendetlenségével találkozott. A széjjel szórt tárgyak azonnal elárulták a tulajdonos nemét és társadalmi állását, ki nyilvánvaló, hogy az előkelő világhoz tartozott. Minden úgy feküdt, ahogy legutoljára használták. Egy pár filigrám, himzett selyem papucs az ágy szélén, egy szivacs hevert víztartójával az ágyon, kefék, üvegcsék, cipőgomboló, kézitűkőr a kis asztalon és még sok a pipere táskába tartozó apró tárgyak. Kétségtelen, hogy ezeket a komornának kellett volna rendezni, de mivel nem jött át szobájába, azok rendetlenül heverték szanaszéjjel.

A rendőrfőnök semmi olyast nem talált, a mi a grófnő ellen bizonyított volna. Majd kinyitotta a pipere táskát s minden belevalót a tokjába helyezett. A táskát megtejt, csak egy nagyon kis üvegcsének a helye maradt üres. Nem is fektetett arra sulyt, míg azt később egy feltűnő és különös helyen meg nem találta.

A fülkét elhagyta s mielőtt a következő rekeszbe lépett volna megakart vizsgálni

a kalauz ülését, hátha ott talál nyomra, mert erős volt a gyanuja, hogy a kalauz markotizálva lett.

A grófnő iránti gyanujának utolsó kéteye is eloszlott, mikor a kalauz nyughelye alól egy ezüst dugóval ellátott üvegcsét és egy zsebkendőt fölemelt. Mindkét tárgyon S. L. C. betű és korona volt látható. Ez pedig csak a grófnő tulajdona lehetett. — Kivette az üvegcséből a dugót és az orrához tartotta. Rögtön megérezte, hogy az opiumtincturát tartalmaz.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlét 39. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1902. évi november hó 8-án.

Liliom Klári.

Kredeti népszimű 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Dóczy József.

S Z E M É L Y E K:

Liliom Péterné Csigaházi E.	Bogar Agnes	Karácsonyi.
Klári, leánya Gazdi A.	Kohn Izák	Sarkadi A.
Verus, leánya Szilassy J.	Száli, neje	Pajor Agnes.
Barna Peti Békassy Gy.	Kökény Gyuri	Mariházi M.
Csillag Pista Csiky László.	Galyasné	Daróczy Ilka.
Fátyol Bandi Ternyei L.	C-onkás	Juhász S.
Csillag Marcsi Szabó József.	Nagy	Gózon Béla.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Limbbeck János

első magy. kir. szab. ércokorsós-pyára és temetésrendező intézetéből.

Özv. Fehér Ferencné szül. Balázs Mária maga, egy gyermekei Béla, Sándor, Erzsike, Feri és Lajos, nemkülönben számos más rokon, ismerős és jóbarát nevében is fájdalomtelt szívvvel tudatja a forrón szeretett és felejtéretlen jó férj, illetőleg apa és rokon

FEHÉR FERENC,

máv. 16kalauznak,

1. évi november hó 7-én, délután 1 órakor, életének 57-ik és boldog házasságuk 30-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderült.

A boldogult drága halott földi maradványai november 9-én, délután fél 3 órakor fognak Orczy utca 5-ik számú házban a rom. kath. szertartás szerint be-szenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise áldozat a boldogult lelki üdvéért november 10-én, d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-tyák ideiglenes templomában (Kölcsey utca) az egék Urának bemutatni.

Arad, 1902. november 7.

Aldás és béke lengjen hamvai felett!

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

fűtő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (kocsz),

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszent,

1813

rostált, darabos

bükkfa-szenet,

50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Körlevél.

T. cz.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek szives tudomására adni, hogy helyben, Asztalos Sándor-utca 6. szám alatti

uri-szabó üzletünket

f. évi november hó 4-től

Aradon, Szabadság-tér 8. számú házba áthelyeztük.

Üzletünket megnagyobbítva, azt a legszebb és legfinomabb valódi bel- és külföldi, ugyszintén angol kelmékkel dusan felszereltük. Ugy, hogy a m. t. vevőinknek a legmesszebb menő igényeit is kielégítjük.

Midőn a n. é. közönségnek és t. vevőinknek szives pártfogását továbbra is kérjük, magunkat ajánlva kitünő tisztelettel

Márton és Hirsch

uri szabók

1950

Aradon, Szabadság-tér 8. sz.

Meghívó!

A „Tisztviselők fogyasztási szövetkezeté Aradon felszámolás alatt”

1902. évi november 22-én d. e. fél 12 órakor

az aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermében

rendkívüli

közgyűlést

tart,

melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

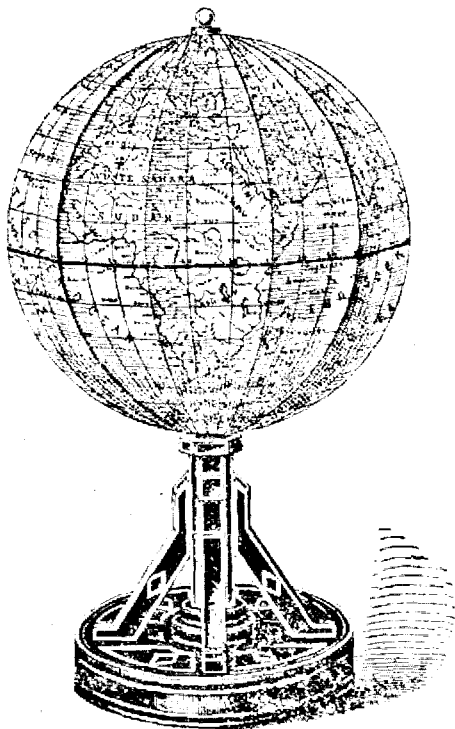
Tárgy:

1. Jelentés a felszámolás ez idő szerinti állásáról.

2. Elhalálozás folytán 1 felszámoló választása, esetleg ezen felül még egy felszámoló választása, továbbá elhalálozás folytán 1 felügyelő bizottsági tag választása, végül 1 póttag választása.

Aradon, 1902. november 7-én.

A felszámoló bizottság.

2046

Kitünő szórakoztató és tanítási eszközök.

Iskolák, óvodák és egyéb tanintézetek figyelmébe!

Összeállító képek:

kemény kartonra nyomva, gyönyörű színes kivitelben.

Katonák, házak, kastélyok, várak, lámpa ernyők, forgó kemence képek, betlehemek, stb.

15/18 cm. nagyságban ára 2 fillér

30/36 " " " " 10 "

36/43 " " " " 20 "

36/43 alakban vannak egész nagy 2, 3, 4 és több ívből álló lámpaernyők, várak, házak és betlehemek.

Földgömb

2 íves ára 40 fillér, postán bérmentve 50 fillér, Kaphatók

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében, Arad.

1542—902. sz.

Gabona eladás.

A silingyiai m. kir. bér gazdaság folyó évi terméséből származó, Silingyán elhelyezett

1400 q buza,

100 q árpa,

150 q zab

folyó évi november hó 22-én délelőtt 10 órakor Mezőhegyesen a m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok alapján tartandó nyilvános verseny tárgyaláson el fog adni.

Ajánlatok az ajánlati ár 5%-ának megfelelő bánatpénzzel együtt fenti határidőig Mezőhegyesen a ménesbirtok igazgatóságánál nyújtandók be. Későn beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A gabona minták Mezőhegyesen a ménesbirtok igazgatóságánál, valamint a m. kir. bér gazdaság intézőségénél Silingyán (Arad vármegye u. p. Taucz) megtekinthetők és az eladási feltételek ugyanott megtudhatók

Budapest, 1902. évi október hó 31-én.

2043

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpá elleni fejmósó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmósó rendes használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tisztá és korpá mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmósó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitünő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legerzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

108

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb áron veszek

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz I. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

I. osztályu

bükk hasáb tűzifa, továbbá mindenféle tölgy vágott és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804 Aradon, Boros Béni-tér 11. zs. czégnél

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javítást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelelést szakszerűen és jutányosan készít 1792

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához. Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárában Aradon. 1810